

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra pomocných věd historických a archivního studia

Bakalářská práce

Marie Novotná

Listiny tepelského kláštera v letech 1300 až 1419

Charters of Teplá monastery during years from 1300 to 1419

Praha 2024

Vedoucí práce: prof. PhDr. Hana Pátková, Ph.D

Na tomto místě bych ráda poděkovala své školitelce prof. PhDr. Haně Pátkové, Ph.D, bez níž by tato práce nevznikla. Zároveň děkuji své rodině za podporu během celého procesu tvorby práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval/a samostatně, že jsem řádně citoval/a všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 28. května 2024

Marie Novotná

Klíčová slova (česky)

klášter Teplá, premonstráti, diplomatika, středověk, listiny

Klíčová slova (anglicky):

monastery of Teplá, Premonstratensians, diplomatics, Middle Ages, charters

Abstrakt (česky)

Bakalářská práce se zabývá listinami kláštera premonstrátů v Teplé v letech 1300 - 1419. Zaměřuje se na jejich diplomatickou analýzu, jejich vnitřní a vnější znaky a jejich srovnání v rámci sledovaného období. Zvláštní důraz byl kladen na použité diplomatické formule a jejich proměny napříč zkoumanými listinami. V práci je rovněž zahrnut stručný přehled historie kláštera se zaměřením na předhusitské období.

Abstract (in English):

The subject of this bachelor's thesis are the charters of Premonstratensian monastery in Teplá from the year 1300 to 1419. It focuses on their diplomatic analysis, their extrinsic and intrinsic elements and their comparison across the examined period. Special attention has been paid to the used diplomatic phrases and their transformations across the examined charters. The thesis also includes a brief summary of the monastery's history, focusing on the pre-hussite period.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	HISTORIE KLÁŠTERA PREMONSTRÁTŮ V TEPLÉ	9
2.1	ZALOŽENÍ KLÁŠTERA.....	9
2.2	KLÁŠTER DO ROKU 1419.....	10
2.3	DOBA HUSITSKÁ A POHUSITSKÁ.....	12
2.4	OBDOBÍ REFORMACE A PROTIREFORMACE.....	13
2.5	OSVÍCENSTVÍ A 19. STOLETÍ	13
2.6	20. STOLETÍ – SVĚTOVÉ VÁLKY A OBDOBÍ KOMUNISMU	14
2.7	SOUČASNOST KLÁŠTERA TEPLÁ	14
3	PŘEHLED A DIPLOMATICKÁ ANALÝZA LISTIN TEPELSKÉHO KLÁŠTERA V LETECH 1300 AŽ 1419	15
3.1	LISTINA L35	15
3.2	LISTINA L37	16
3.3	LISTINA L46	17
3.4	LISTINA L47	17
3.5	LISTINA L49	18
3.6	LISTINA L51	19
3.7	LISTINA L58	20
3.8	LISTINA L60	21
3.9	LISTINA L61	21
3.10	LISTINA L62	22
3.11	LISTINA L64	23
3.12	LISTINA L65	24
3.13	LISTINA L69	25
3.14	LISTINA L74	26
3.15	LISTINA L75	27
3.16	LISTINA L76	28
3.17	LISTINA L77	29
3.18	LISTINA L79	30

3.19	LISTINA L80	31
3.20	LISTINA L81	32
3.21	LISTINA L82	32
3.22	LISTINA L84	34
3.23	LISTINA L85	35
3.24	LISTINA L86	36
3.25	LISTINA L87	36
3.26	LISTINA L89	37
3.27	LISTINA L91	38
3.28	LISTINA L93	39
3.29	LISTINA L94	40
3.30	LISTINA L96	41
3.31	LISTINA L97	42
3.32	LISTINA L98	43
3.33	LISTINA L99	44
3.34	LISTINA L101	44
3.35	LISTINA L103	45
3.36	LISTINA L105	46
3.37	LISTINA L106	47
4	SHRNUTÍ POZNATKŮ.....	48
5	ZÁVĚR	52
6	SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY:.....	53
	ARCHIVNÍ PRAMENY	53
	LITERATURA	56
	VYDANÉ PRAMENY	56
	SLOVNÍKY A POMŮCKY	56
	WEBOVÉ STRÁNKY.....	57
7	SEZNAM ZKRATEK:	58

1 Úvod

Předmětem této práce je diplomatický rozbor listin premonstrátského kláštera v Teplé v letech 1300–1419. Jejím cílem bylo detailněji se podívat na formální stránku listin, které vzešly z kanceláře tepelského kláštera (ať už byly vydány přímo klášterem, nebo pro jiného vydavatele), popsat jejich vnější a vnitřní znaky a provést jejich srovnání napříč sledovaným obdobím. Na začátek práce jsem rovněž zařadila historii kláštera s důrazem na předhusitské období, neboť tento kontext napomáhá porozumění dějů v rámci kláštera, a tedy okolností, za jakých tyto listiny vznikaly a byly uchovávány.

Tepelské listiny do roku 1361 byly zahrnuty v ediční řadě *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae* a listiny vydané po roce 1410 jsou obsaženy v ediční řadě *Archiv český čili staré písemné památky české i moravské*, nicméně ke svému výzkumu jsem se rozhodla primárně využívat samotné listiny (resp. jejich fotokopie) a edici využívat pouze pro referenci v případě špatně čitelného textu nebo poškození listiny.

Diplomatickým materiálem, který tento klášter vyprodukoval, se ve své disertační práci věnoval PhDr. Pavel Trnka, který se zaměřil především na dobu působení opata Zikmunda Hausmanna, ale hovořil i o předchozích obdobích, a tohoto tématu se dotkl i Karel Dolista, který se věnoval premonstrátským listinám obecně.

Ke zvolení tohoto tématu mě vedl můj dlouhodobý zájem o středověk a středověkou diplomatiku a touha zužitkovat při tvorbě bakalářské práce svou znalost středověké latiny.

2 Historie kláštera premonstrátů v Teplé

2.1 Založení kláštera

Klášter Premonstrátů v Teplé byl založen Hroznatou z Ovence, též zvaným Tepelský, členem významného českého šlechtického rodu.¹

Hroznata spravoval rodová panství v západních Čechách, s nimiž sousedilo právě málo osídlené Tepelsko.² K založení kláštera se pravděpodobně rozhodl poté, co odřekl svou příslibenou účast na křížové výpravě. Papež Celestinus III. ho tohoto slibu zprostil, nicméně náhradou bylo právě založení kláštera v Teplé, k němuž došlo v roce 1193.³

V závěti, kterou Hroznata sepsal v roce 1197 před odchodem na další křížovou výpravu, odkázal klášteru území mezi Dolním Žandovem⁴ a pohraničním hvozdem. Tento testament, který byl potvrzen knížetem a biskupem Jindřichem Břetislavem, bývá považován za zakládací listinu tepelského kláštera. Během audience u papeže Celestina III. získal Hroznata pro klášter tři listiny. První listinou papež přijal klášter pod svou ochranu, druhou povolil tepelskému opatu i jeho následovníkům nosit mitru a prsten a třetí udělil odpustky poutníkům, kteří navštíví kostel v Teplé o výročí jeho vysvěcení.⁵

Po návratu do vlasti založil Hroznata počátkem 13. století ženský klášter v Chotěšově⁶, který se stal sesterskou institucí tepelské kanonie.⁷

Poté, co sám Hroznata vstoupil do kláštera coby řeholník a přijal funkci probošta, přešel na konvent veškerý jeho majetek kromě Chotěšova. Hroznata coby probošt sám tento majetek spravoval, což mohlo být příčinou sporů mezi ním a opatem Janem (opatem 1197-1233)⁸. Tyto spory však byly zdárně zažehnány.⁹

---

¹ HLINOMAZ Milan: *Klášter premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003, s.9

² TYL Heřman Josef: *Klášter Teplá u Mariánských Lázní*, Plzeň 1947, s. 8

³ HLINOMAZ, s. 9

⁴ Dolní Žandov, okres Cheb

⁵ HLINOMAZ, s. 9

⁶ Chotěšov, okres Plzeň-jih

⁷ HLINOMAZ, s.9

⁸ HLINOMAZ, s. 305

⁹ HLINOMAZ, s.11

Založení kláštera nebylo po vůli německé šlechtě v sousedním Chebsku. Jedním z nich byl Hroznata v první polovině roku 1217 v Hroznětíně¹⁰ zajat a uvězněn. Protože nebylo včas zapláceno výkupné (podle legend sám Hroznata nařídil, aby nebylo vypláceno), zemřel Hroznata v zajetí, podle tradice 14. července 1217.¹¹

Jeho tělo bylo po jeho smrti vykoupeno a uloženo před hlavním oltářem kostela tepelské kanonie.¹² Na konci 50. let 13. století, tedy zhruba 40 let po jeho smrti, byla sepsána Legenda o blahoslaveném Hroznatovi popisující jeho život a mučednickou smrt.¹³ Hroznatova beatifikace byla potvrzena 16. září 1897 papežem Lvem XIII.¹⁴

2.2 Klášter do roku 1419

Po smrti blahoslaveného Hroznaty připadla vrchní správa tepelského kláštera panovníkovi. Není tedy divu, že bylo klášterní dění ovlivněno spory mezi králem Přemyslem Otakarem I. a biskupem Ondřejem. Tepelský opat si roku 1219 nechal potvrdit od papeže Honoria všechny klášterní statky a privilegia, což však panovník odmítal respektovat a s majetkem kláštera na Litoměřicku a Žatecku nakládal podle své vůle. Náhradou za tyto škody obdržel klášter od panovníka po uklidnění sporů ves Dolní Kramolín^{15, 16}

Za Přemyslova nástupce Václava I. došlo k další stabilizaci poměrů, král se dokonce osobně zúčastnil vysvěcení klášterního kostela pražským biskupem Janem II. 20. června 1232. Při této příležitosti král klášteru potvrdil všechna dosavadní privilegia a statky.¹⁷

Následné období rozkvětu bylo přerušeno majetkovými spory se šlechtou za dob opata Huga (opatem 1267-1295)¹⁸. Klášter byl rovněž zasažen tažením Přemysla Otakara II. proti Rudolfovi Habsburskému v srpnu 1276. Největší ránu však utrpěl v roce 1278, v době

---

¹⁰ Hroznětín, okres Karlovy Vary

¹¹ HLINOMAZ Milan: *Klášter premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003, s. 11

¹² HLINOMAZ, s. 11

¹³ TYL Heřman Josef: *Klášter Teplá u Mariánských Lázní*, Plzeň 1947, s. 9, fig. 2

¹⁴ HLINOMAZ, s. 21

¹⁵ Dolní Kramolín, část obce Chodová Planá, okres Tachov

¹⁶ HLINOMAZ, s. 30

¹⁷ HLINOMAZ, s.30

¹⁸ HLINOMAZ, s. 305

regentství Oty Braniborského, kdy byl klášter vydrancován a vypálen, kteréžto situace využili okolní šlechtici k obohacení se na tepelských statcích.¹⁹

Po nástupu Václava II. se situace opět zklidnila a 15. dubna 1285 byl klášterní kostel znovu vysvěcen. Rovněž byly navraceny některé statky ztracené v předchozím období. Listinou z 14. února 1293 přislíbil Václav II. klášteru svou ochranu a podřídil jej zemskému soudu v Praze.²⁰

Po smrti Václava III. opět nastává období neklidu, který přetrval po nástupu Jana Lucemburského. Opat Vyšemír (opatem 1314-1324²¹) byl tehdy vlivem destabilizace poměrů i neúrody nucen zastavit vsi Buk, Luky, Číhanou²², Kramolín²³ a Branišov²⁴ a dvůr Janov okolním šlechticům i loketskému purkrabímu. Vyšemírův nástupce Petr I. (opatem 1324-1339²⁵) obdržel od krále coby náhradu podací právo k farám v Kněževsi²⁶ a Senomatech²⁷, část púdy v Nové Vsi a ochranu proti loketským purkrabím.²⁸

Petrův nástupce Beneda (opatem 1339-1358²⁹) se potýkal s dalšími hospodářskými problémy a byl tedy nucen v prodeji vesnic pokračovat. Finanční tíseň pomohl ulehčit Karel IV., když došlo k obnově železných dolů v Hroznětíně, což bylo zlistiněno v Chebu roku 1350. Petr, probošt chotěšovského kláštera, přispěl tepelskému klášteru ročním důchodem 5 hřiven a pomohl i Beneda, farář v Boru, darem dvou kop grošů, a Mikuláš Quelle, který se se svým statkem dal v ochranu kláštera.³⁰

Opati Eyringus (opatem 1358-1368) a Heřman (1368-1381)³¹ se v následujících letech zasloužili o splacení dluhů. Klášteru se opět začalo dařit, dokonce mohl sám půjčovat peníze. Toto období hojnosti ukončila roku 1381 morová rána. Situaci vyřešil opat Bohuš

---

¹⁹ HLINOMAZ Milan: *Klášter premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003, s.30-31

²⁰ Tamtéž s. 31

²¹ Tamtéž, s.305

²² Číhaná, část obce Teplá, okres Cheb

²³ Kramolín, část obce Teplá, okres Cheb

²⁴ Branišov, část obce Toužim, okres Karlovy Vary

²⁵ Tamtéž, s.305

²⁶ Kněževes, okres Rakovník

²⁷ Senomaty, okres Rakovník

²⁸ Tamtéž, s. 31

²⁹ Tamtéž, s.305

³⁰ Tamtéž, s. 31-33

³¹ Tamtéž, s.305

z Otěšic (opatem 1384-1411), když povolal německé kolonizátory, aby se ujali opuštěných hospodářství. To vedlo ke konečnému přijetí emfyteutického (též německého) práva na tepelském panství. Bohuš také udělil městské výsady Teplé a Jankovicím³² a zakoupil Chodovou Planou³³.³⁴ Z kláštera v této době vzešel Jan z Teplé, autor, filosof a úředník, jehož stejnojmenný syn byl významný husitský myslitel.³⁵

Šíření myšlenky na sekularizaci církevního majetku se projevilo zápisem 2000 kop grošů od krále Václava IV. Janovi ze Švamberka na tepelském zboží, jako by se jednalo o majetek komorní. Patronátní právo nad klášterem tak roku 1420 de facto dočasně přešlo na rod Švamberků.³⁶

2.3 Doba husitská a pohusitská

Husitské bouře se klášteru z většiny vyhnuly, avšak dopadlo na něj následné navýšení berní. O napravení těchto škod usiloval opat Racek (1411-1444) i jeho následovníci Jan II. Čeněk (1444-1449), Václav (1449-1454) a Albert (1454-1457)³⁷. Díky opatu Zikmundu Hausmannovi (1458-1506) začal klášter opět vzkvétat. Hausmann se věnoval zakládání rybníků, podporoval hornictví, a díky tomu mohl zpět vykoupit řadu zastavených statků. Za spojenectví s Jiřím z Poděbrad byl uvržen do klatby, což roku 1467 posloužilo okolní šlechtě jako záminka k vyplenění kláštera. Nakonec byl Zikmund donucen se krále odříci, načež pokračoval v zakládání rybníků a mlýnů a nechal opravit poničené klášterní budovy.³⁸

Vladislav II. Jagellonský klášteru přál, což vedlo k dalšímu zvelebení kláštera. Na přelomu 15. a 16. století vyvrcholily spory mezi klášterem a městem Teplá, které zakončilo podřízení města klášteru a zapojení tepelského faráře do konventu.³⁹ Roku 1525 se město

---

³² Jankovice, část obce Teplá, okres Cheb

³³ Chodová Planá, okres Tachov

³⁴ HLINOMAZ Milan: *Klášter premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003, s.33

³⁵ Tamtéž, s.33-34

³⁶ Tamtéž, s.34

³⁷ Tamtéž, s. 305

³⁸ Tamtéž, s.34-37

³⁹ Tamtéž, s.39-42

otevřeně vzbouřilo, což vedlo k zajetí opata Petra a po úspěšném ozbrojeném zásahu k popravě vůdců vzpoury.⁴⁰

2.4 Období reformace a protireformace

Vlivem přílivu horníků z nedalekého Saska pronikalo na tepelské panství již od 20. let 16. století luteránství, které získávalo příznivce i v rámci kláštera. Opat Jan Kurz (1535-1559) se proti protestantismu rázně vymezil, což vedlo k vnitřním sporům. V těchto snahách pokračovali i jeho nástupci Jan Myšín (1559-1585) a Matěj Gehel (1585-1596).⁴¹

Po pražské defenestraci se do kláštera na čas uchýlil prchající kancléř Slavata. Během třicetileté války utrpěl klášter značné finanční škody, jak následkem plenění, tak kvůli nárokům katolických vojsk. Roku 1621 byl klášter a jeho okolí popleněn Mansfeldovým vojskem a poté v roce 1647 Švédy.⁴² Snahy následujících opatů o hospodářskou obnovu narušily mimořádné berně kvůli turecké válce a požáry v letech 1659 a 1677. V letech 1690-1724 proběhla podle projektu Kryštofa Dienzenhofera přestavba kláštera do současné barokní podoby a v následných letech podobné přestavby proběhly na řadě farních kostelů pod tepelskou správou.⁴³

2.5 Osvícenství a 19. století

V prusko-rakouské válce utrpěl klášter další škody. Opat Heřman Kryštof Trautmannsdorf (1767-1789) se projevil jako osvícenská osobnost a zásluhou jeho konexí a podpory osvícenských myšlenek nebyl klášter zrušen v rámci josefinských reforem a mohl nadále vzkvétat.⁴⁴ Opat dr. Chrysostomus Pfrogner (1801-1812) se zasloužil o intelektuální rozvoj kláštera. Jeho nástupce Karel Reitenbereg (1812-1827) založil město Mariánské Lázně, jejichž rozvoj přispěl k hospodářskému růstu kláštera.⁴⁵

---

⁴⁰ HLINOMAZ Milan: *Klášter premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003, s.44

⁴¹ Tamtéž, s.44-53

⁴² Tamtéž, s.53-61

⁴³ Tamtéž, s.62-66

⁴⁴ Tamtéž, s.68-71

⁴⁵ Tamtéž, s.72-75

2.6 20. století – světové války a období komunismu

Opat PhDr. et ThDr. h.c. Gilbert Johann Helmer (1900-1944) zastával myšlenky německého nacionalismu, a podporoval proto jak rakousko-uherskou monarchii, tak pozdější německý zábor českého pohraničí. V roce 1925 byly klášterní statky zasaženy první pozemkovou reformou.⁴⁶ Během druhé světové války byla klášteru zabavena podstatná část majetku a rovněž budovy kláštera byly využívány pro válečné účely (mj. jako lazaret). V dubnu 1945 přenocovali v rámci pochodu smrti u zdi klášterního hřbitova a v okolních stodolách vězni z koncentračního tábora v Nové Roli, z nichž 23 zde zemřelo vyčerpáním.⁴⁷

Helmerův nástupce ThDr. Petr Möhler (1944-1946) byl v září 1945 spolu s dalšími představiteli kláštera zatčen a vyslýchán.⁴⁸ Jeho nástupce Heřman Josef Tyl (1946-1992⁴⁹) vyjednal během roku 1946 přesun německých členů konventu do premonstrátského kláštera ve Speinshartu. Tyl usiloval o doplnění konventu o nové členy, ale v roce 1950 byl klášter rozhodnutím církevní komise ÚV KSČ rozpuštěn, majetek znárodněn a představení kláštera obviněni z rozvratnické činnosti a velezrady a uvězněni. Po propuštění část z nich pokračovala v duchovenské činnosti.⁵⁰

Budovy kláštera v těchto letech využívala československá armáda, což se negativně podepsalo na stavu objektu. Budova chátrala i poté, co ji v roce 1978 převzal Státní ústav památkové péče.⁵¹

V roce 1990 došlo k obnově kláštera a Heřman Josef Tyl opět převzal funkci opata.⁵² Následovaly rozsáhlé rekonstrukce.⁵³

2.7 Současnost kláštera Teplá

Tepelská kanonie má aktuálně 13 členů a spravuje řadu farností v západních Čechách. Současným opatem je již od roku 2011 Filip Lobkowicz.⁵⁴ Budovy kláštera jsou

---

⁴⁶ HLINOMAZ Milan: *Klášter premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003, s.76

⁴⁷ Tamtéž, s.78-81

⁴⁸ Tamtéž, s.77

⁴⁹ Tamtéž, s. 306

⁵⁰ Tamtéž, s.81-85

⁵¹ Tamtéž, s. 145

⁵² Tamtéž, s. 86

⁵³ Tamtéž, s.145-147

⁵⁴ <https://klastertepla.cz/klaster/prehled-tepelskych-opatu.html> [cit. 8.5.2024]

v rámci prohlídek zpřístupněny veřejnosti. Pravidelně se zde konají bohoslužby, ale také koncerty a výstavy.⁵⁵

3 Přehled a diplomatická analýza listin tepelského kláštera v letech 1300 až 1419

3.1 Listina L35⁵⁶

1300 březen 22, s.l., originál, pergamen

Opat Ivan kupuje od tepelského měšťana Bílého Oldřicha 10 masných krámů v městě Teplá.

Listina vyšla v edici *RBM II*, č. 1855, s. 797.

Gotické písmo vykazuje jisté kurzivní prvky. Listina obsahuje velké množství zkratk, křestní jména „*Ul(ricus)*“ a „*Hen(ricus)*“ jsou zkrácena suspenzí, stejně tak slovo „*sexagenas*“. Kontrakcí jsou zkrácena především písmena U, M a N, ale i často používaná slova (například „*n(ost)r(u)m*“). Objevuje se i krácení s nadepsáním vynechaných písmen, konkrétně ve slově „*defunc(to)*“. Co se týče konkrétních zkracovacích znamének, mimo univerzální titulus byly použity symboly pro *pro-*, *-us*, *pre-* a pro slabiku obsahující R.

Na rubu se nachází několik poznámek. Pravděpodobně nestarší z nich je poznámka „*ex parte macellorum in Tepla*“. Pod ní je coby rok vydání chybně uvedeno *Anno 1291*, což je přeškrtnuto. Přeškrtnuté je i označení *A3* a letopočet *1311* psány níže. Dále se zde nachází poznámka „*Sub Ivano Abbate*“ a datace „*1300 XI Cal. Aprilis (22 Mart)*“, která je soudě podle písma nejmladší poznámkou na listu.

Na plice je pomocí pergamenového proužku přivěšena jedna torzovitá pečeť, druhá, přivěšená rovněž na pergamenovém proužku, se nedochovala.

Listina je psána latinsky. Začíná promulgací spojenou s všeobecnou inskripcí „*Nouerint uniuersi presentes literas in perpetuum*“. Následuje intitule „*nos Iwanus dei prouidentia abbas Theplensis*“ a poté dispozice týkající se samotné koupě masných krámů. Mimo ujednanou sumu 30 hřiven denárů je přislíbeno, že klášter bude každoročně o svátku apoštolů Petra a Pavla platit po dobu života Bílého Oldřicha jeho tchánovi Oldřichovi a jeho ženě „*Heyle*“ půl hřivny denárů nebo 1½ věrduňku (orig. „*fertone*“) stříbra. Po smrti Bílého

⁵⁵ <https://klastertepla.cz/klaster/historie-klastera.html?showall=1> [cit. 8.5.2024]

⁵⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L35, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L35/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Oldřicha se za spásu jeho duše a duše jeho otce Jindřicha a ženy Kunhuty má klášteru (orig. „*fratribus nostris*“) vyplatit tatáž částka za podmínky, že se v klášteře bude za duše výše jmenovaných každoročně sloužit mše. Koroborace hovoří o pečeti opata Ivana a pečeti kláštera, které byly k listině přivěšeny. Datace neobsahuje místo vydání listiny, denní datum je zapsáno římským způsobem. Vedle roku podle křesťanského letopočtu je uvedena indikce.

3.2 Listina L37⁵⁷

1316 duben 29, Žatec, originál, pergamen

Bohuslav z Rýzmburku postupuje Mikuláši Kirgnosovi z Tuchořic dědičně ves Svinov.

Listina byla vydána v edici *RBM III*, č. 311, s.126.

Písmo je gotické, přičemž inicála byla ozdobně vyvedena a zdobná jsou i versální S v prvním řádku. V listině je užitá kontrakce především u hojně používaných slov (např. „*n(ost)ro*“, „*d(omi)n(us)*“...), přičemž je vždy značena titulem. Ze zkracovacích znamének byla použita *pro-*, *-us* a symbol pro slabiku obsahující R. Suspenze se v listině nevyskytuje.

Na rubu byla při levém okraji psána poznámka plnící funkci regestu „*super villam Swynawe*“. K ní bylo později doplněno „*D. de Risenburg*“ a poznámka „*A. 1316 impertinens*“.

K listině je přivěšena znaková pečeť na pergamenovém proužku, podle koroborace patří Bohuslavu z Rýzmburku.

Listina je psána latinsky. Začíná arengou „*Universa qua fiunt, et stare cupiunt sub statu solido, necesse est, ut ea literarum et testium fulcimine roboventur*“, následuje intitulace „*nos igitur Boyzlaus dominus et heres de Risenburch*“, promulgace „*notum facimus*“ a inskripce „*universis quibus presens scriptum lectum fuerit vel ostensum*“. V dispozici je řečeno, že vydavatel postupuje Mikuláši Kirgnosovi z Tuchořic dědičně ves Svinov. V koroboraci je uvedena pečeť vydavatele a v následné subskripci jsou coby svědci jmenováni Jindřich, rytíř „*de Cyrchowe*“, Merbot, rytíř „*de Huswitz*“, a Jindřich, rytíř „*de Brana*“. V dataci je obsaženo místo vydání. Datum je zapsáno pomocí římského datování.

---

⁵⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L37, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L37/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

3.3 Listina L46⁵⁸

1329 květen 28, s.l., originál, pergamen

Markvart z Úlic se zavazuje odvádět tepelskému klášteru po dobu svého života ve vsi Bříza (Bedula)⁵⁹ roční plat 5½ kopy pražských grošů.

Listina byla vydána v edici *RBM III*, č. 1566, s. 615-616.

Písmo je gotické. Suspenze byla použita pro koncová M koncovku „-sis“ a příklonku „q(ue)“. V listině je hojně užito kontrakce, především pro písmena M, N a U a pro často užívaná slova. Z konkrétních zkracovacích znamének byly použity symboly pro -rum a -us.

Na rubové straně najdeme při spodním okraji poznámku „*super villam bedulam et alodium ibidem A1329*“.

K listině je přivěšeno 6 pergamenových proužků, na nichž byly přivěšeny pečeti, nicméně ty se nedochovaly.

Listina je psána latinsky. Začíná intitulací „*ego Marquardus de Ulicz*“, následuje všeobecná inskripce „*universis*“ a poté promulgace „*presentibus recognosco*“. V dispozici se vydavatel zavazuje platit každoročně 2 ¼ kopy grošů o svátku sv. Valpurgy (1. května) a 2 ¼ kopy na sv. Martina. Následně jsou jmenováni ručitelé (orig. „*fidejussores*“) Jindřich ze Svojšína (orig. „*de Sweysing*“), Sulek z Erpužic (orig. „*de Erposicz*“), Leo „*de Slaunicz*“ a Oldřich z Chotěšova (orig. „*de Chotyssoua*“). V kominaci je určeno, jakým způsobem bude výše zmíněná dávka vymáhána, pokud ji vydavatel nebude splácet. V koroboraci jsou zmíněny pečeti výše jmenovaných ručitelů a pečeť vydavatele. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.4 Listina L47⁶⁰

1330 červen 7, Teplá, originál, pergamen

Vyšemír z Bezdržic prodává tepelskému klášteru 2½ úroční půdy v Nové Vsi (orig. „*Nova Villa*“) ⁶¹ za 20 kop pražských grošů.

Listina byla vydána v edici *RBM III*, č.1650, s. 644-645.

---

⁵⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L46, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L46/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁵⁹ pravděpodobně Bříza, část obce Cheb, okres Cheb

⁶⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L47, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L47/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁶¹ Nová Ves, část obce Oselce, okres Plzeň-jih

Písmo je gotické a pečlivě provedené, iniciála je ozdobně vyhotovena. V listině byla použita kontrakce, až na výjimky značená titulem. První kontrakce ve slově „*sex(a)ge(n)as*“ byla zapsána s nadepsáním A a slovo „*g(ro)ssorum*“ s nadepsáním o. Z konkrétních zkracovacích znamének se objevují *-rum*, *-us*, *-ur*, *per-* a *pro-*.

Na rubu se nachází několik poznámek. Nejstarší z nich, „*litera super hortas in noua villa*“, je psána při pravém okraji listu. Vprostřed listu se nachází stručný regist „*litera super nova villa empta a D. Petro Anno 1330*“. Při spodním okraji je zopakován rok vydání.

K listině byly v době vydání přivěšeny čtyři pečeti, nicméně dochovaly se pouze pergamenové proužky a jedna torzovitá pečeť.

Listina je psána latinsky. Začíná invokací „*In nomine domini amen*“, následuje promulgace „*Quem nisi esset attestatio litterarum...*“. Poté následuje intitulace „*nos Wysemirus de Bezdruzicz*“ a dispozice. V ní je řečeno, že vydavatel prodává tepelskému klášteru 2½ úroční půdy v Nové Vsi za 20 kop grošů. Jsou zde vypočteny veškeré statky příslušící k danému území. Dle koroborace přivěsili k této listině své pečeti vydavatel, Bušek ze Švamberka, „*Seytzo*“, loketský purkrabí (orig. „*sigillum Seytzonis, tunc pro tempore Burcgravii Cubitensis*“) a Peregrin, jurista města Stříbra. Datace obsahuje místo vydání. Datum bylo zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.5 Listina L49⁶²

1335 duben 23, s.l., originál, pergamen

Martin „de Low“, Mikuláš z Loun, Čeněk z Rochova, Petr z Kvítkova a Hildebert z Litoměřic dosvědčují, že rozhodli finanční spor mezi chotěšovským proboštem Petrem a vdovou po Rudlinovi ze Svařenic.

Listina byla vydána v edici *RBM IV*, č. 149, s.56.

Písmo je gotické. Iniciála je ozdobně provedena a ozdobné jsou i versálky v prvním řádku. V listině je hojně užito suspenze koncových M, což je vždy značeno titulem. Kontrakce se využívá především pro často užívaná slova. Byla využita zkracovací znaménka *-us*, *con-*, *-rum*, *per-*, *pro-* a *-ur*.

Na rubové straně se nachází několik poznámek. Soudě podle písma je nejstarší z nich poznámka „*nonest excopiata*“. Pod ní je psán stručný regist „*contrauersia ob aliquam*

---

⁶² Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L49, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L49/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

summam peccuniae“. Nejmladšího data je poznámka „*fater D. Petrum Chotieschorum Anno 1334*“.

K listině jsou na pergamenovém proužku přivěšeny čtyři znakové pečeti, po páté zbyl pouze proužek.

Listina je psána latinsky. Začíná intitulací všech pěti vydavatelů „*nos Martinus de Low, Nicolaus de Lun, Czenek de Rochowa Petrus de Kwietkow, Hyldebrandus de Lutmeritz*“. Následuje promulgace spojená s všeobecnou inskripcí „*cupimus ad universorum et singulorum noticiam, pervenire in hiis scriptis protestantes*“ a poté dispozice. V ní vydavatelé vysvědčují, že rozhodli spor o nespecifikovanou finanční částku ve prospěch vdovy po Rudlinovi ze Svařenic a jejích dětí. V koroboraci je zmíněn svědek pan Berka, který stejně jako vydavatelé připojil svou pečeť. Datace neobsahuje místo vydání. Datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.6 Listina L51⁶³

1340 červenec 1, s.l., originál, pergamen

Petr Pliko z Nejdku vyznává, že se svolením Tepelského kláštera koupil od bratří Konráda a Jana Stumpfů z Lichtenstatu za 32 kop pražských grošů ves Jindřichovice (orig. „*Heinrichsgrün*“) ⁶⁴.

Listina byla vydána v edici *RBM IV*, č. 798, s. 314.

Písmo je gotické. Inicála je znatelně větší než zbytek textu, ale nepřilíš zdobená. Suspenze je v listině užitá pro koncová M a pro příponu „-sis“. Kontrakce byla použita mimo často užívaná slova pro písmena M, N a U a v křestním jméně „*Joh(an)es*“. Slovo „*sex(a)g(enas)*“ bylo kráceno s nadepsáním A. Z konkrétních zkracovacích znamének byla použita *pro-*, *-us*, *-rum* a symbol pro slabiku obsahující R.

Na plíce nalezneme stručný regist „*villa Heinrich vendita Plico de Naydek*“, který byl pravděpodobně sepsán krátce po vydání listiny. Na rubu se zhruba ve prostřed listu nachází podrobnější regist „*D. Beneda Abbas vendit Heinrichsgrün Domino Petro Plicis de Neydek 1340 in octava s. Joannis baptiste*“, který je mladšího data. Pod ním se nachází označení *I*, které zřejmě souviselo s uložením listiny. Při spodním okraji je ještě jednou zopakován rok vydání.

---

⁶³ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L51, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L51/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁶⁴ Jindřichovice, okres Sokolov

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny tři pečeti, dochovala se však pouze jedna znaková.

Listina je psána latinsky. Začíná promulgací „*Notum sit*“, následuje všeobecná inskripce „*universis, ad quos presens scriptum pervenerit*“. Následuje intitulace „*ego Petrus dictus Plico de Neydek*“ a poté dispozice. V ní jsou vypočteny statky příslušící k zakoupené vsi Jindřichovice a řečeno, že byly zakoupeny se souhlasem kláštera za 32 kop grošů. Zároveň je stanoveno, že vydavatel bude z těchto statků klášteru každoročně na sv. Martina odvádět dávku 50 grošů. V případě, že se na řečeném území v budoucnu naleznou rudná žíla, vezme na sebe vydavatel právo těžby. V následné subskripci jsou jako svědci uvedeni Přibyslav, rytíř řečený „de Tscheder“ a Albert Pliko řečený Tosso „de Novaraluna“, kteří dle koroborace připojili své pečeti k vydavateli. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.7 Listina L58⁶⁵

1342 květen 26, s.l., originál, pergamen

Vizitátoři premonstrátského řádu Ctibor Želivský a Petr Chotěšovský potvrzují závěť tepelského opata Benedy.

Listina vyšla v edici *RBM IV*, č. 1127, s. 451.

Písmo je gotické. Iniciála je ozdobně vyvedena. V listině je užito suspenze pro koncová M a pro příponu *-sis*, což je značeno dvěma tituly. Kontrakce je použita pro často užívaná slova, například „*fr(at)res*“ nebo „*ip(s)i*“, což je značeno titulem. Hojně se vyskytuje zkracovací znaménko *con-*, dále *pro-*, *-us* a *-rum*.

Na plíci nalezneme poznámku „*Visa*“. Na rubové straně se nachází stručný regist „*confirmacio super testamentum domini benede abbatis 1342*“ a číslice 3, která zřejmě souvisela s uložením listiny.

Z přivěšených pečetí se dochovaly pouze dva pergamenové proužky.

Listina je psána latinsky. Začíná intitulací „*nos Stiborus Siloensis Petrus Chottesis misacione divina ecclesiarum Prelati visitatores...*“, následuje dispozice. V ní je vypočten majetek opata Benedy a jak velká část z něj byla odkázána klášteru. V koroboraci jsou zmíněny pečeti obou vydavatelů. Datace neobsahuje místo vydání. Rok je zapsán pomocí římských číslic a denní datum pomocí křesťanských svátků.

---

⁶⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L58, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L58/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

3.8 Listina L60⁶⁶

1342 leden 27, s.l., kopie XVI. stol., papír

Opat Beneda a celý konvent tepelského kláštera přeměňují roční desátek ze vsí Fojtov⁶⁷ a Děpoltovice⁶⁸ na roční plat 6 kop grošů.

Listina vyšla v edici *RBM IV*, č. 1073, s.432.

V písmu se kombinují prvky novogotického a humanistického písma. Iniciála je ozdobně provedena. V opise jsou suspenzí zkrácena koncová M. Kontrakcí jsou krácena písmena M a hojně užívaná slova, ale neděje se tak příliš často. Za zmínku stojí plné rozepsání slova „*sexagenas*“. Z konkrétních zkracovacích znamének byla použita *pro-*, *-rum* a *-ur*.

Na rubové straně se nachází stručný regist „*D. Abbas Beneda mutat decimas villarum Voitsgrün et Diplotsgrün in censum perpetuum 1342 27. Jan.*“, který byl pravděpodobně sepsán až delší dobu po pořízení opisu. Nad registem se nachází označení *N.56*, které patrně vzniklo zároveň s registem, a pod ním označení 2. Obě označení zřejmě souvisela s uložením listiny.

Opis je neověřený.

Text listiny začíná invokací „*in nomine Domini Amen*“, následuje promulgace „*notum sit*“ a všeobecná inskripce „*universis tam presentibus quam posteris presentum paginam inspecturis*“. V intitulaci „*nos Beneda abbas Otto prior...*“ jsou jmenováni opat Beneda, převor Otto, podpřevor Wrinus, komorník (orig. „*camerarius*“) Ulricus a celý konvent. V dispozici je řečeno, že je povinnost platit desátek z vsí Fojtov a Děpoltovice změněna na povinnost odvádět roční plat 6 kop pražských grošů. Ty mají být vypláceny každoročně o svátku Panny Marie. Podle koroborace měly být k listině připojeny pečeti opata Benedy a kláštera. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno po římském způsobu.

3.9 Listina L61⁶⁹

1346 červen 15., Teplá, originál, pergamen

---

⁶⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L60, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L60/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁶⁷ Fojtov, část obce Nejdek, okres Karlovy Vary

⁶⁸ Děpoltovice, okres Karlovy Vary

⁶⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L61, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L61/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Opat Beneda a celý konvent tepelského kláštera postupují za 100 kop grošů Heřmanovi, synu rytíře Oty řečeného Lysek, po dobu jeho života ves Branišov⁷⁰ a dvůr v Janovci.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, iniciála je ozdobně provedena. V listině jsou suspenzí krácena koncová M, některá křestní jména (například „*Otiz(laus)*“), tituly (například „*Camer(arius)*“) a příklonka „*q(ue)*“. Kontrakcí byla zkrácena písmena M, N a S a často užívaná slova. Neurčité zájmeno „*qu(o)dam*“ bylo kráceno s nadepsáním O. Z konkrétních zkracovacích znamének byla užita *con-*, *-us*, *per-*, *-rum* a znaménko pro slabiky obsahující R.

Na rubové straně nalezneme zhruba ve středu listu stručný regist „*D. Beneda Abbas villas Janovetz et Branischau elocat cuidam Nobili Fed. eis vite F. Ottoni de Lysek*“. Nad ním je psána špatně čitelná poznámka „*Ville 1346 in Coepaigiti*“. Dále se zde nachází označení „*I.B.L.*“, které patrně souviselo s uložením listiny. Na jiných listinách se nevyskytuje.

K listině byly původně na pergamenovém proužku přivěšeny dvě pečeti, dochovala se jedna portrétní zašpičatělá oválná.

Text listiny začíná intitulací opata Benedy, převora Otty, podpřevora Heřmana, celeráře (orig. „*cellerarius*“) Otslava, komorníka (orig. „*camerarius*“) Ulnaria, sakristiána (orig. „*custos*“) Jaroslava a celého konventu tepelského kláštera „*nos Beneda divini missacione abbas, Otto prior...*“. Následuje promulgace s vloženou všeobecnou inskripcí „*notum facimus universis presentes litteras inspectoris*“. V dispozici je řečeno, že jsou Heřmanovi výše zmíněné statky postoupeny po dobu jeho života za 100 kop pražských grošů. V kominaci je uvedeno, že pokud by Heřmanovo vlastnictví tohoto majetku bylo napadeno, bude tento přečin stíhán podle zvyklostí českého království. Dle koroborace měly být k listině přivěšeny pečeti opata a konventu. V dataci je obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.10 Listina L62⁷¹

1346 červen 16, Teplá, originál, pergamen

---

⁷⁰ Branišov, katastrální území, Toužim, okres Karlovy Vary

⁷¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L62, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L62/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Opat Beneda a celý konvent tepelského kláštera věnují Alžbětě a jejím bratrům Oldřichovi a Bohuslavovi statky spadlé na klášter po smrti tepelského rychtáře Jana Puchlberga, zejména cínové doly mezi řekou Oušou a potokem zvaným Goltwasser.

Listina vyšla v edici *RBM IV*, č. 1726, s.690

Písmo je gotické. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nepříliš zdobná. Suspensí byla zkrácena koncová M, přípona „-sis“ a příklonka „que“, což je značeno titulem. Kontrakce byla užita v případě často užívaných slov (například „*monast(eriu)m*“) a písmene M. Ze zkracovacích znamének se objevují -us, pro-, -rum a znaménko pro slabiky obsahující R.

Na plíce se nachází stručný regest „*conpedam bona donata per abbatem et conuentum Elizabeth cum suis fratribus de Taepla*“. Tento regest zřejmě vznikl krátce po vydání listiny. Na rubu se nachází další regest „*D. Beneda quadam bona monasterii cuidam Elisabetha tradit Anno 1346*“ a označení 4, které zřejmě souviselo s uložením listiny.

K listině byly původně přivěšeny dvě pečeti, dochovaly se však pouze pergamenové proužky a jedna torzovitá pečeť.

Listina je psána latinsky. Její text začíná intitulací opata Benedy a celého konventu „*nos Beneda divina misacione abbas totusque conuentus monasterii Teplensi premostratensis...*“. Následuje promulgace „*notum facimus tenore presentium*“ a inskripce „*universis*“. V dispozici je sděleno, že jsou statky po Janu Puchlbergovi předány Alžbětě, Oldřichovi a Bohuslavovi, potomkům Jindřicha Tullingera. Jim tímto připadají veškerá práva nakládat s tímto majetkem, a to včetně práva těžby drahých kovů v případných nových ložiscích. Dle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti opata a konventu. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno po římském způsobu.

3.11 Listina L64⁷²

1346 prosinec 14, Teplá, originál, pergamen

Opat Beneda a celý konvent tepelského kláštera vysazují dědičně bratřím Bohuslavovi, Oldřichovi a Konrádovi Tullingerům ves Sítiny⁷³.

Listina vyšla v edici *RBM V*, č. 77, s. 38-39.

---

⁷² Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L64, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L64/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁷³ Sítiny, část obce Mnichov, okres Cheb

Písmo je gotické s kurzivními prvky (zejm. jednobříškové A). Iniciála je detailně zdobena a zdobné jsou i versálky v prvním řádku a versální A dále v listině. Suspenzí jsou zkrácena slova „*sexag(enas)*“, koncová M, příklonka „*que*“ a přípona „*-sis*“ (viz např. „*pragen(sis)*“). Kontrakcí byla krácena především často užívaná slova, např. „*s(anc)ti*“, dále písmena S (zvláště ve slově „*ip(s)e*“), M a N. Byla použita zkracovací znaménka *-us*, *-rum*, *per-* a znaménko pro slabiku obsahující R.

Na rubu listiny se při spodním okraji nachází poznámka „*super Rauschenbach vendicione*“ a stěží patrný rok vydání. Zhruba ve prostřed listu je psán stručný regist „*D. Beneda Rauschenbach vendidit 1347 XIX. Kalendis Januarii*“.

K listině jsou na pergamenových proužcích přivěšeny dvě zašpičatělé oválné pečeti, z toho jedna portrétní a na druhé je vyobrazena dedikace kláštera blahoslaveným Hroznatou.

Listina je psána latinsky. Text začíná intitulací opata Benedy, převora Petra, podpřevora Heřmana, sakristiána (orig. „*custos*“) Jana, celeráře Lea, komorníka (orig. „*camerarius*“) Oldřicha, pitanciáře (orig. „*pitanciaris*“) Mikuláše a celého konventu tepelského kláštera „*nos Beneda divina misacione...*“. Následuje promulgace „*ad perpetuam rei memoriam scire cupimus*“ a poté všeobecná inskripce „*uniuersos*“. V dispozici je ves Sítiny dědičně vysazena bratřím Tullingerům a je stanoven roční plat 8 kop pražských grošů, z nichž polovina má být placena o Letnicích a polovina na svatého Martina. Koroborace hovoří o pečetích opata Benedy a tepelského konventu. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí římského datování.

3.12 Listina L65⁷⁴

1346 prosinec 14, Teplá, originál, pergamen

Bratři Bohuslav, Oldřich a Konrád Tullingerové se zavazují, že budou klášteru z obce Sítiny odvádět roční plat 8 kop pražských grošů.

Listina vyšla v edici *RBM V*, č.78, s. 39-40.

Písmo listiny je gotické s kurzivními prvky, přičemž písarská ruka se shoduje s listinou L64. Iniciála je ozdobně vyvedena a zdobná jsou i versální A. Suspenze se v listině příliš neobjevuje, pouze v několika případech koncových M, spojky „*q(uod)*“ a vztažných zájmen. Kontrakcí jsou krácena často užívaná slova (zejména „*n(ost)ri*“). Za zkracovacích znamének byla použita *per-*, *-us*, *-rum* a znaménko pro slabiky obsahující R.

---

⁷⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L65, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L65/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Na rubové straně se nachází několik poznámek. Nejstarší z nich, „*litera Bohuslai Ulrici et Conradi fratrum super Rausenpach*“, je psána při levém okraji listu. Zhruba veprostřed listu se nachází stručný regest „*Pagus Rauschenbach per census venditus 8 sexagenis grossorum Anno 1347*“ a označení 6, které zřejmě vzniklo v souvislosti s uložením listiny. Ve spodní části listinu je psána poznámka „*das sein de aba briff von den toppel*“ a rok vydání listiny.

K listině byly původně přivěšeny tři pečeti, dochovaly se však jen pergamenové proužky a jedna torzovitá pečeť.

Listina je psána latinsky. Její text začíná intitulací bratří Tullingerů „*nos Bohuslaus, Ulricus et Conradus fratres dicti Tullingerii*“. Následuje promulgace „*recognoscimus et scire cupimus tenore presentium*“, všeobecná inskripce „*universos*“ a poté dispozice. V ní jsou vyjmenováni čelní představitelé kláštera (viz L64) a termíny splátky zmíněného ročního platu stanoveny na 4 kopy o Letnicích a 4 kopy na svatého Martina. V kominaci je stanoveno, že v případě nesplácení těchto dávek přejde právo nakládat se zmíněnou vsí zpět na klášter. Podle koroborace měly být k listině přivěšeny pečeti Bohuslava, Oldřicha a města Teplá. Svědky při této listině byli rychtář Leo a tepelští radní. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno po římském způsobu.

3.13 Listina L69⁷⁵

1351 prosinec 13, s.l., originál, pergamen

Mikuláš řečený z Kfel vyznává, že přijal od tepelského kláštera po dobu svého života v léno dům se zahradou a louku u Bystřice⁷⁶.

Listina vyšla v edici *RBM V*, č.1191, s. 571.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, iniciála je ozdobně vyvedena. V listině jsou suspenzí kráceny pádové koncovky neurčitých členů, přivlastňovacích zájmen a některých přídavných jmen a koncové D ve spojení „*un(d)*“. Kontrakce byla použita pro zkrácení slov „*h(oe)ren*“ a „*h(er)ren*“ a písmene N (například v „*einwonu(n)g*“). Ve slovech „*od(er)*“, „*Clast(er)*“ a „*mein(er)*“ bylo použito zkracovací znaménko pro slabiky obsahující R.

Vedle textového pole listiny je tužkou psána poznámka „*daz ditz*“, objasňující špatně čitelné místo v textu. Na rubu se nachází poznámky dvě poznámky, z nichž starší se mi

---

⁷⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L69, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L69/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁷⁶ patrně Bystřice, místní název v Kadani, okres Chomutov

nepodařilo rozluštit a mladší říká „*Leb. D. Beneda*“, a rok vydání. Při horním okraji je psána číslice 9, která pravděpodobně souvisela s uložením listiny.

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny dvě pečeti, nicméně dochovala se pouze jedna znaková, utržená a uložená v krabičce.

Listina je psána německy. Začíná intitulací „*ich Nyclus gesprochen vom Gfelle beheim*“. Následuje promulgace „*offenlich mit disem brief*“ a poté všeobecná inskripce „*allen den di in sehent hoerent oder lesent*“. V dispozici vydavatel potvrzuje, že přijal po dobu svého života v léno dům se zahradou a louku u Bystřice. Dle dispozice byly k listině přivěšeny pečeti vydavatele a města Ostrova. V dataci není obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.14 Listina L74⁷⁷

1354 květen 12, Teplá, originál, pergamen

Opat Beneda a konvent tepelského kláštera vysvědčují, že prodali bratřím Boršovi a Slavkovi z Rýzmburka ves Louku⁷⁸.

Kopie listiny je zanesena do tepelských análů.⁷⁹

Písmo je gotické a pečlivě vyvedené. Během vzniku listiny se zjevně počítalo s doplněním ozdobné iniciály, ale nestalo se tak a později bylo iniciální W doplněno tužkou. Suspenzí byla zkrácena spojka „*un(d)*“ a koncová N (zejména u neurčitých členů a přivlastňovacích zájmen). Kontrakce byla použita pro zkrácení písmen E a N. Ve slově „*h(er)ren*“ bylo použito zkracovací znaménko pro slabiky obsahující R.

Vedle textu listiny bylo tužkou doplněno číslování řádků. Na plíci je rovněž tužkou napsána poznámka „*vortsperch*“. Na rubu se nachází novogotickým písmem psaná poznámka „*Kaufbriefleben des Dorfs Grün 1354*“. Při spodním okraji listu se nachází poznámka „*das Dorff Grün*“, která pravděpodobně vznikla krátce po vydání listiny. Mimo to se na rubu nachází špatně čitelná poznámka „*Nro. 1*“ a číslice 3, které pravděpodobně souvisely s uložením listiny.

---

⁷⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L74, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L74/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁷⁸ Louka, část obce Nová Ves, okres Sokolov

⁷⁹ *Soupis rukopisů knihovny kláštera Premonstrátů Teplá I*, edd. HOFFMANN František, Praha 1999, s. 44

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny tři pečeti, ale dochovala se pouze zašpičatělá oválná pečeť opata.

Listina je psána německy. Začíná intitulací opata Benedy a celého konventu tepelského kláštera „*Wir Beneda von gotes gnaden Apt und di samelunge gemain dez chlosters zu der Topel...*“. Následuje promulgace „*bekennen und vorgehen offinleich mit disem Brif*“ a poté všeobecná inskripce „*allen den di disen brif ansehent oder horent lesen*“. V dispozici vydavatel vysvětluje, že prodal ves Louku (německy „*Grün*“) bratřím Boršovi a Slavkovi z Rýzmburka s veškerými právy, a jsou zde vypočteny veškeré statky příslušící k dané vsi. V tomto obchodu je zahrnuto i zpřístupnění všech listin vztahujících se k vsi Louka. Za svědky této listiny jsou jmenováni Bohuslav ze Švamberka, Dolen z Chyše (orig. „*von Kyesch*“), Šimon z Jeřeně (orig. „*von Jerny*“), Jindřich „*von Voitsperch*“. V koroboraci se hovoří o „přivěšení našich pečeti“, ale není blíže specifikováno – pravděpodobně se jednalo o pečeti opata a kláštera. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.15 Listina L75⁸⁰

1355 srpen 5, s.l., kopie XVIII. století, papír, dvojlist

Bratři Boreš z Bečova a Slavek z Rýzmburka vysvědčují, že uznávají potok Rotu za hranici mezi svým majetkem a statky tepelského kláštera.

Listina vyšla v edici *RBM VI/I*, č. 86, s. 51.

Opis je psán novogotickým písmem. Iničiála je znatelně větší než zbytek textu, ale nepřilíší zdobná. V opisu nebyly použity žádné zkratky, ale na několika místech je škrtnuto.

Text listiny je psán na prvních dvou stranách dvojlistu. Na straně 1 se vlevo nad textem nachází tužkou psaná poznámka „*Teplá*“. Na straně 2 je pod textem listiny psána poznámka o zanesení obsahu listiny do desek zemských. Níže na téže straně se nachází poznámka „*Consonat suo originati quam lethor A.T. Atua...*“. Na straně 3 se nachází poznámka „*Hunc contractum ad finendam constroversiam et Tabulis Regni setiit Chmus DD Raymundus I Wilfet eis exhibito socl. Adossa wuss minus instructa aisuerit. Quoed jus deinde Raymundus II Wilfred Larodhis Landeinsibus cessit*“, která rovněž souvisí se zanesením této dohody do desek zemských. Písařské ruce těchto poznámek se vzájemně shodují, ale liší se od vlastního textu listiny. Na straně 4 se nachází přeškrtnutá poznámka

---

⁸⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L75, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L75/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

„*Cosna. 1463 In festo sancti Oswaldi N. 18*“. Tato datace se neshoduje s datem vydání listiny.

Opis je neověřený.

Text listiny je psán německy. Začíná intitulací obou vydavatelů „*wir Bors von Bhetshau und Blabek⁸¹ von Riesenburk*“. Následuje promulgace „*bekennen gutentlich und Ihnen Kund*“ a poté všeobecná inskripce „*allen denen, di disen briff ansehen und horen lessen*“. V dispozici oba vydavatelé prohlašují, že uznávají potok Rota za hranici mezi svými statky a majetkem tepelského kláštera. Právo rybařit v onom potoce mají mít jak vydavatelé, tak klášter. Vydavatelé se zároveň zavazují, že na onom potoce nebudují mlýn, ale jsou otevření vybudování mlýna, který by využívali jak oni, tak klášter. Dle koroborace přivěsili k listině své pečeti vydavatelé a Bohuslav ze Švamberka.⁸² Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.16 Listina L76⁸³

1354 květen 12, Teplá, kopie XVII. stol., papír

Opat Beneda a celý konvent tepelského kláštera dosvědčují, že prodali bratřím Boršovi a Slavkovi z Rýzmburka ves Louku (orig. „*Grün*“) ⁸⁴.

Písmo v sobě kombinuje prvky novogotického a humanistického písma. V opisu je hojně škrtnáno. Bylo použito velké množství zkratk. Suspenze byla použita pro slovo „*d(ominus)*“ v subskripci, pro koncová M a příklonku „*que*“. Ve spodní části lícové strany opisu nalezneme několik nadepsaných slov („*debemus*“, „*quodcumque*“, „*habemus*“). Kontrakce byla použita především pro zkrácení často užívaných slov, například „*d(omi)ni, n(ost)ri*“. Jediné konkrétní zkracovací znaménko, které bylo v opisu použito, je *-us*.

Opis je psán oboustranně. Na straně 2 se pod textem nachází stručný regist „*Nobile Beneda de Wolfstein Grün emptum 1360*“. Při levém okraji je psána datace „*1354.12. Maji*“ a označení *14*, které pravděpodobně vzniklo v souvislosti s uložením listiny.

---

⁸¹ Jméno Slavek z Rýzmburka ověřeno podle listiny L76, která se týká stejné osoby

⁸² orig. Hohenfels – přeloženo po srovnání s listinami L74 a L76

⁸³ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L76, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L76/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁸⁴ Louka, část obce Nová Ves, okres Sokolov

Opis je neověřen. Dle poznámky „*quibus etiam domini Bohuslai de Schwamberg sigillum affixum est*“, připojené na konci textu, byla k originálu přivěšena pečeť Bohuslava ze Švamberka.

Text listiny je psán latinsky. Začíná intitulací opata Benedy a celého konventu „*nos Beneda dei gratia...*“, následuje promulgace „*notum facimus*“ a poté všeobecná inskripce „*omnibus hos visuris lectulis vel audituris*“. Následuje stručná arenga „*nos bona et spontanea nostra voluntate ... pro bono monasterii nostri fructu*“ a poté dispozice. Bratřím z Rýzmburka jsou touto listinou přiznána veškerá práva k výše zmíněné vsi. V subskripci jsou za svědky jmenováni Bohuslav ze Švamberka, Odolen z Chyše (orig. „de Kisch“), Ivan „de Zorny“, Jindřich „de Neilperk“ a další. K originální listině byla podle koroborace připojena jedna pečeť. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků. Po dataci zdánlivě pokračuje koroborace hovořící o pečetí Bohuslava ze Švamberka, ale pravděpodobně se jedná o poznámku napsanou při pořizování opisu.

3.17 Listina L77⁸⁵

1354 říjen 1, Teplá, originál, pergamen

Beneda, farář v Boru⁸⁶, odkazuje tepelskému klášteru buď roční plat ve výši 2 kop pražských grošů, nebo obnos 20 kop pražských grošů.

Písmo je gotické. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nepříliš zdobná. V listině je suspenze použita na zkrácení koncových M, slova „*videl(icet)*“ a slova „*sexag(enas)*“. Kontrakcí byla zkrácena písmena I, M, N a U a hojně užívaná slova, například „*f(rat)res*“. Byla použita zkracovací znaménka *pro-*, *per-*, *-rum*, *-us* a symbol pro slabiky obsahující R.

Na rubové straně se nachází krátký regest „*Quidam Beneda legat monasterio 2 sexagenas annue comendendas*“. Mimo to je zde psán rok vydání „*Anno 1354*“, poznámka *AS* a označení *15*, která patrně souvisela s uložením listiny.

K listině byly původně přivěšeny tři pečeti, ale dochovaly se pouze pergamenové proužky.

Listina je psána latinsky. Její text začíná intitulací „*ego Beneda natus quidam nobilis viri domini Borsuche de Letcouia plebanus...*“. Následuje promulgace „*recognosco et*

---

⁸⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L77, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L77/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁸⁶ Bor, okres Tachov

notum facio tenore presentium“ a poté všeobecná inskripce „*universis*“. V dispozici Beneda odkazuje klášteru buď roční plat dvou kop grošů, přičemž jedna by měla být vyplácena na svatého Jiří a jedna na svatého Havla, nebo jednorázovou částku 20 kop grošů⁸⁷. Za to by se za jeho duši měly konat bohoslužby na svátek svaté Trojice. Na to mají dohlédnout Stupek z Boněnova (orig. „*Bonyenow*“) a Sulek z Částkova (orig. „*Czastcouia*“). Podle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti Benedy z Boru, Stupky a Boněnova a Sulka z Částkova. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.18 Listina L79⁸⁸

1359 prosinec 13, s.l., originál, pergamen

Vyšemír, farář v Číhané⁸⁹, specifikuje desátky odváděné ze dvou usedlostí ve Hovžďanech⁹⁰, které náleží tepelskému klášteru.

Listina byla edičně vydána v *RBM VII/III*, č. 351, s. 232.

Gotické písmo vykazuje jisté kurzivní prvky. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nepřilíš zdobná. Suspenze je v listině použita pro zkrácení koncových M, přípony „*-sis*“, a slova „*mon(asterium)*“. Kontrakcí byla krácena písmena M, N a R a často užívaná slova (zejména „*pl(e)b(a)nus*“). Byla použita zkracovací znaménka *con-*, *per-*, *-us* a *-rum*.

Na rubu je při pravém okraji psána poznámka „*sup. decimas hvozdiám*“, k níž bylo pozdější písařskou rukou připsáno „*spetboites ad panochiam Czihan 1359*“. Pod nimi je opět zopakován rok vydání „*Anno 1359*“.

Ze čtyř přivěšených pečeti se dochovala pouze jedna znaková, po zbylých třech zbyly pouze pergamenové proužky.

Listina je psána latinsky. Její text začíná intitulací faráře Vyšemíra „*ego Wischemirus plebanus ecclesie...*“, následuje promulgace „*recognosco et notum facio*“ a poté dispozice. Z výnosu výše zmíněných usedlostí má tepelskému klášteru připadnout dvě kopy (orig. „*capetia*“) pšenice a dvě kopy ovsa⁹¹. Dle koroborace měly být k listině přivěšeny pečeti

---

⁸⁷ Dle poznámky na rubu zřejmě reálně došlo na roční plat 2 kop grošů.

⁸⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L79, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L79/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁸⁹ Číhaná, část obce Teplá, okres Cheb

⁹⁰ Hvožďany, část obce Úněšov, okres Plzeň-sever

⁹¹ „CAPETE viz hromada, kopa, mandel“ (HOFMANN Gustav: *Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy*, Plzeň 1984, s.53) „kopa = 50 snopů“ (tamtéž, s.65), „mandel = 15-18 snopů“ (tamtéž, s.73)

faráře Vyšemíra, Eyringa, faráře v Záchlumí (orig. „*Zachlm*“), Mikuláše, faráře v Uničově (orig. „*Unisschow*“) a Mikuláše, faráře v Krsově (orig. „*Kyrs*“). V dataci není obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.19 Listina L80⁹²

1360 listopad 26, s.l., originál, pergamen

Stupek z Boněnova ustanovuje ručitele, skrze které prodal tepelskému klásteru a Benedovi z Volfštejna ves Boněnov⁹³.

Listina vyšla v edici *RBM VII/III*, č. 697, s. 423 - 424.

Písmo je gotické, přičemž písarská ruka se shoduje s listinou L79. Iniciála je ozdobně vyvedena. Supsenze byla v listině použita minimálně, především pro příklonky „*q(ue)*“ a spojku „*q(uod)*“. Kontrakce byla použita především pro často užívaná slova a písmena M a N. Byla použita zkracovací znaménka *per-*, *pro-*, *-rum*, *-us* a symbol pro slabiky obsahující R. Za zmínku stojí použití znaménka *per-* ve významu *par-*, konkrétně ve slově „*p(ar)atam*“.

Na rubové straně nalezneme několik poznámek. Patrně nejstarší z nich je poznámka „*super villam Bonienow*“ psaná při pravém okraji listu. Tato poznámka je zopakována při spodním okraji listu. Veprostřed se nachází stručný regist „*D. Abbati Eringo, Ubbi Conventui et cuidam d. Benede venditus villa Bonienow 1360*“. Pod ním je ještě jednou zopakován rok vydání „*Anno 1360*“.

K listině bylo původně přivěšeno pět pečetí, nicméně dochovala se pouze jedna torzovitá a po zbylých čtyřech zbyly jen pergamenové proužky.

Listina je psána latinsky. Její text začíná intitulací „*ego Stupco de Bonyenow*“, následuje promulgace „*recognosco et notumfacio tenore presentium*“, poté všeobecná inskripce „*uniuersis*“, a poté dispozice. Za ručitele, kteří se mají postarat o hladký průběh obchodu, byli stanoveni Lešek „*de Frumstein*“, Pocha z Plané, Beneda ze Svojšína a Radimír z Lestkova. To, že tuto povinnost splní, je zajištěno kominací. Tento obchod měl být zanesen do desek zemských Království českého. Dle koroborace byly k této listině přivěšeny pečeti Stupka z Boněnova a všech čtyř ručitelů. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

---

⁹² Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L80, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L80/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁹³ Boněnov, část obce Chodová Planá, okres Tachov

3.20 Listina L81⁹⁴

1360 listopad 26, s.l., originál, pergamen

Stupek z Boněnova vysvětluje, že prodal klášteru v Teplé polovinu vsi Boněnov.

Listina vyšla v edici *RBM VII/III*, č. 696, s. 422-423.

Písmo je gotické, přičemž písařská ruka se shoduje s listinami L79 a L80. Iniciala je ozdobně vyvedena. Suspensí byla krácena koncová M, koncovka „-is“ a příklonka „q(ue)“. Kontrakce byla použita pro často užívaná slova, písmena I (například ve slově „*munic(i)onis*“), M, N a S (zejména ve slově „*ip(s)e*“). Za zmínku stojí výskyt nomen sacrum „*xpo*“ (*Christo*). Z konkrétních zkracovacích znamének byla použita *per-*, *pro-*, *-us*, *-rum* a symbol pro slabiky obsahující R. Zajímavé je použití symbolu *pro-* ve významu *par-* (ve slově „*p(ar)atas*“).

Na rubu se nachází několik poznámek. Při pravém okraji listu je psán stručný regist „*kaupenii wsy Bienowa w sobie obsahuge*“. Přibližně ze stejné doby pochází poznámky „*Wsy a Nadwow*“ a „*Eringus*“. Nejmladšího data pak je regist „*Villa in Bonienow D. Abbati vendit. Anno 1360*“.

K listině bylo původně přivěšeno sedm pečetí, ale dochovala se pouze jedna znaková a jedna torzovitá. Po ostatních pěti zbyly pouze pergamenové proužky.

Text listiny je psán latinsky. Začíná intitulací „*ego Stupco de Bonyenow*“, následuje promulgace „*recognosco et notumfacio*“ a poté všeobecná inskripce „*lectoribus, inspectoribus et auditoribus uniuersis*“. Následuje dispozice, v níž je obsažen výčet statků příslušících k prodávané polovině vsi Boněnov a příslib, že Stupek ani jeho dědicové si nebudou v budoucnu činit na tento majetek nárok. Dle koroborace přivěsili k listině své pečeti Stupek z Boněnova, Habard z Prostiboře, Poto z Plané, Bušek z Bezdržic, Lešek „de Vrumenstein“, Beneda ze Svojšína, a Radimír z Lestkova. Ti jsou rovněž uvedeni coby svědci. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.21 Listina L82⁹⁵

1358 září 11, s.l., kopie XV. století, papír

---

⁹⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L81, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L81/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

⁹⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L82, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L82/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Opat Eiringt a celý konvent tepelského kláštera vysazují ves Čerňovice⁹⁶ na německé právo a stanovují platy z lánu.

Listina vyšla v edici *RBM VII/I*, č. 2, s. 3-4.

Okraje papíru jsou silně poškozené, přičemž poškození zasáhlo i do textového pole.⁹⁷

Písmo je velmi zběžné, ale stále jsou v něm patrné gotické prvky. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nikterak zdobná. V opisu byly hojně užity zkratky. Suspenze bylo užito ke zkrácení koncových M, koncovky „-nt“, slova „*st(ri)chonis*“ a příklonky „*q(ue)*“. Za zmínku stojí plné rozepsání slova „*grossos*“. Kontrakce byla použita ke zkrácení často užívaných slov (například „*s(an)cti*“) a písmen M a N. Bylo hojně užito zkracovacích znamének, zejména *pre-*, *pro-*, *con-*, *-us*, *-rum* a symbol pro slabiky obsahující R. Zajímavé je užití symbolu *pre-* ve významu *pri-*, konkrétně ve slovech „*p(ri)or*“ a „*subp(ri)or*“.

Na rubové straně se nachází torzo krátkého regestu „*Eyring Abb. gra dat Czernow. a. 13...*“, datace „*A 1358 18 Sept.*“ a očíslování „*N.86*“, které patrně souviselo s uložením listiny.

Opis je neověřený.

Listina je psána latinsky. Začíná intitulací opata Eyringa, priora Budka, subpriora Lea, cameraria Oldřicha, infirmaria Jindřicha a celého konventu tepelského kláštera „*nos Eyringo diuina misacione abbas Nicolay prior Budko subprior...*“. Následuje všeobecná inskripce „*ad uniuersorum tam presentum quam futurorum hominum*“ a poté promulgace „*deducimus noticiam et fatemur in his scriptis, quod...*“. V následné naraci je rozhodnutí zdůvodněno zadlužením kláštera. V dispozici se hovoří o vysazení vsi na německé právo a platy z lánu jsou stanoveny na 16 pražských grošů na svátek svatého Jiří a dalších 16 na svátek svatého Havla, dále kolem svátku svatého Václava čtyři strichy jemné pšenice, dva strichy ječmene, dva strichy ovsa, jeden strich pšenice, půl strichu hrachu, jednu husu, šest kuřat, 30 vajec a dva sýry. V koroboraci se hovoří o přivěšení „našich“ pečetí, ale není specifikován jejich počet.⁹⁸ Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

---

⁹⁶ patrně Čerňovice, okres Chomutov

⁹⁷ Vzhledem k poškození jsem v rozboru textu vycházela *RBM VII/2*, edd. MENDL Bedřich, LINHARTOVÁ Milena, Praha 1955, s. 3-4

⁹⁸ Dle mého odhadu se jednalo o pečeť opata a pečeť kláštera.

3.22 Listina L84⁹⁹

1364 červenec 5, s.l., originál, pergamen

Freimund z Milkova vysvědčuje, že prodal tepelskému klášteru úroční dvůr v Milkově¹⁰⁰.

Listina byla zahrnuta v *Análech tepelské kanonie I., fol. 35v.*

Písmo je gotické s jistými kurzivními prvky. Iniciála je ozdobně vyvedená, ale nijak zdobná. Suspenze je v listině použita pro krácení koncových M, slovo „*videl(icet)*“, spojku „*q(uod)*“ a příklonku „*q(ue)*“. Kontrakce byla užita pro krácení písmen I (například v „*condic(i)onis*“), N (například v „*co(n)silio*“) a S (například v „*hii(s)dam*“) a pro často užívaná slova. Byla použita zkracovací znaménka *con-*, *pro-* *per-*, *-us*, *-rum* a symbol pro slabiky obsahující R.

Na rubu nalezneme několik poznámek. Pravděpodobně nejstarší, „*super unam curiam in milkow*“, je psána při pravém okraji listu. Ve středu listu se nachází stručný regist „*D. Abbas Eringus emit villam Milkov*“, poznámka „*Annal. Tom. Fol. 35 verso*“, poukazující patrně na umístění opisu, a datace. Ty jsou dle písma pozdějšího data. Nejmladší je pak tužkou psaná poznámka „*Prem 84*“ indikující označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině byly původně přivěšeny čtyři pečeti, nicméně dochovaly se pouze pergamenové proužky.

Listina je psána latinsky. Začíná promulgací spojenou s všeobecnou inskripcí „*nonexint uniuersi tam presentis quam future etati homines quod...*“. Následuje intitulace Freimunda z Milkova „*ego Freymundus de Milcow, alia dictus de Wolduch*“ a poté dispozice. V ní jsou vypočteny veškeré statky příslušící ke dvoru v Milkově a Freimund v ní jmenuje svého bratra Stupka, Sezemu z Volduch a Sulka ze Skupče coby ručitele, kteří mají na obchod dohlédnout. Ti také podle koroborace přivěsili své pečeti vedle pečeti Freimundovy. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

---

⁹⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L84, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L84/charter>, accessed at 2024-04-22+02:00

¹⁰⁰ Milkov, zaniklá osada v okrese Tachov

3.23 Listina L85¹⁰¹

1368 leden 11., Teplá, originál, pergamen

Opat Heřman narovnává spor mezi konventem kláštera ve Speinshartu a Benuendou, proboštem tamtéž.

Písmo je gotické, přičemž písářská ruka se shoduje s listinou L84. Iniciála je ozdobně vyvedena a stejně tak versální I v prvním řádku. Suspenze byla v listině použita pro zkrácení spojky „*q(uod)*“; koncovky „*-is*“ a koncových M. Kontrakcí byla zkrácena písmena M a N a často užívaná slova. Byla použita zkracovací znaménka *com-*, *per-*, *pre-*, *-us*, *-rum*, *-ur* a symbol pro slabiky obsahující R.

Na rubu se nachází dva registry – starší z obou, „*commisio domini premonstratensi abbati teplensi fratri in perpetuum in spanispart cum conuentu sue*“, je psán při spodním okraji a pravděpodobně vznikl krátce po vydání listiny. Druhý, „*Commisio Domino Hermanno et Domino Premonstratensi demandata pro Domino Georgio Spanisbartensi eiusque conventu litigantibus*“, se nachází zhruba veprostřed listu a je mladšího data. Mimo to je na rubu psána datace a tužkou psaná poznámka „*Prem. 85*“ indikující označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině byly původně přivěšeny tři pečeti, ale dochovaly se pouze pergamenové proužky.

Text listiny je psán latinsky. Začíná invokací „*in nomine domini amen*“. Následuje intitulace opata Heřmana a tepelského kláštera „*nos Hermannus diuina missiacione abbas*“. Následuje všeobecná inskripce „*ad uniuersorum tam presencium quam futurorum omnium quorum interest vel interesse poterit*“ a poté promulgace „*noticiam deducimus recognoscendo in hiis scriptis quod...*“. V dispozici jsou představeny obě strany sporu a následně vyneseno rozhodnutí ve prospěch probošta. Dle koroborace měly být k listině přivěšeny pečeti opata Heřmana, konventu tepelského kláštera a pána Řehoře z kláštera v Speinshartu. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

---

¹⁰¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L85, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L85/charter>, accessed at 2024-04-22+02:00

3.24 Listina L86¹⁰²

1379, květen 2, s.l., originál, pergamen

Sezema z Hrádku, Petr z Příšova, Petr z Luhova a Ctibor z Hracholusk vyznávají, že jsou židu Jakobovi řečenému Tele z Nové Plzně dlužni 10 kop grošů.

Písmo je gotické s výraznými kurzivními prvky. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nikterak zdobná. Suspenze byla v listině použita pro zkrácení slovesných koncovek, především *-nt*, koncových M a příklonky „*q(ue)*“. Kontrakcí byla zkrácena písmena M a N a často užívaná slova. Za zmínku stojí užití nomen sacrum „*xpi*“ (*christi*). Byla použita zkracovací znaménka *con-*, *per-*, *-rum*, *-us* a symbol pro slabiky obsahující R.

Na rubu se nachází několik poznámek. Nejstarší z nich je patrně česky psaná poznámka „*3 strany yakeychs gistot pennieziteych na porajleni*“. Vedle ní se nachází datace „*Anno 1379 2. Maji*“, která je pozdějšího data. Nejmladší je pak tužkou psaná poznámka „*Prem. 86*“, která se vztahuje k označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině jsou na pergamenových prouzcích přivěšeny čtyři znakové pečeti

Listina je psána latinsky. Její text začíná intitulací výše zmíněných dlužníků „*nos Sezema de castello residens...*“, následuje všeobecná inskripce „*tenore presentam universis et singulis*“ a poté promulgace „*protestantes recognoscimus*“. V dispozici se vyznávají, že jsou dlužni Jakobovi řečenému Tele a stanovují termín splátky. Dle koroborace k této listině všichni čtyři přivěsili své pečeti. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.25 Listina L87¹⁰³

1381, Teplá, originál, pergamen

Poškození listiny brání přesnější dataci.

Rychtář a konšel města Teplá vysvědčují, že se Volfard řečený Frönl přiznal k dluhu 75 kop pražských grošů tepelskému klášteru.

Písmo je gotické s určitými kurzivními prvky (zejm. jednobříškové A). Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nepříliš zdobená. V textu je použita suspenze ke krácení slov „*sexag(enas)*“ a „*mon(asterii)*“, spojky „*q(uod)*“, příklonky „*q(ue)*“ (i v číslovce

---

¹⁰² Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L86, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L86/charter>, accessed at 2024-04-22+02:00

¹⁰³ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L87, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L87/charter>, accessed at 2024-04-23+02:00

„*quinque*“) a koncových M. Kontrakcí byla zkrácena písmena M a N a často užívaná slova (například „*d(omi)n(u)s*“). Byla použita zkracovací znaménka *pro-*, *-us*, *-rum* a symbol pro slabiky obsahující R. Za zmínku stojí krácení přízviska „*Froenl*“ s nadepsáním E a zápis slova „*pub(lice)*“ s nadepsáním „*ce*“.

Na rubové straně se nachází několik poznámek: blízko okraje „*ex parte testamenti cuiusdam*“, která patrně vznikla krátce po vydání listiny, „*A. 1381 sub D(omi)no Hermanno*“, která je pozdějšího data, a tužkou psaná poznámka „*Prem. 87*“, která indikuje označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině byla v době vydání na pergamenových prouzcích přivěšená znaková pečeť. Nyní je utržená, avšak z velké části dochovaná a uložená společně s listinou.

Text je psán latinsky. Začíná intitulací „*nos iudex et iurati ciuitatis Teplensi*“. Následuje promulgace spojená s všeobecnou inskripcí „*presentum tenore publice profiteamur quod...*“. V dizpozici je sdělena částka, kterou Volfard Frönl klášteru dluží, a stanoveno datum její splátky. V kominaci je zaneseno, že pokud Volfard nesplatí svůj dluh, má klášter právo zabavit mu veškerý jeho majetek. Podle koroborace byla k listině přivěšena pečeť města Teplá. V dataci je obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.26 Listina L89¹⁰⁴

1391 duben 23, s.l., originál, pergamen

Opat Bohuš a celý konvent tepelského kláštera vyznávají, že jim Jan řečený Hanko a jeho bratři darovali ves Domaslavičky¹⁰⁵, a zavazují se za ně sloužit mše.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, iniciála je ozdobně provedena. Suspenzí bylo zkráceno slovo „*sex(agenas)*“, přípona „*-si*“ a koncová M. Kontrakce byla použita pro často užívaná slova (například „*p(rese)nt(u)m*“) a písmena M a N. Byla použita zkracovací znaménka *per-*, *pre-*, *pro-*, *-rum*, *-us* a symbol pro slabiky obsahující R.

Na rubové straně listiny se nachází několik poznámek: „*testamentum super missus est dicuntur uel leguntur ... / uilla domislaw*“, psaná při levém okraji, která patrně vznikla krátce po sepsání listiny, a „*1391 die 23. Aprilis / N.1*“, která je soudě podle písma

---

¹⁰⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L89, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L89/charter>, accessed at 2024-04-23+02:00

¹⁰⁵ Domaslavičky, zaniklá obec, okres Tachov

pozdějšího data. Při pravém horním okraji se pak nachází tužkou psaná poznámka „*Prem. 89*“, která indikuje označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině jsou na pergamenových prouzcích přivěšeny dvě zašpičatělé oválné pečeti, z toho jedna (opatova) je portrétní a na druhé, poněkud poškozené, je vyobrazena dedikace kláštera Blahoslaveným Hroznatou.

Listina začíná invokací „*in nomine domini amen*“. Následuje arenga „*ad perpetuam rei memoriam...*“. Poté následuje intitulace opata Bohuše a celého konventu „*nos Bohussius diuina misacione abbas ... et totus conventus collegii eiusdem*“. Následuje všeobecná inskripce „*eiusdem uniuersorum ac singulorum presentum et futurorum...*“ a poté promulgace „*noticiam informare quod*“. V dispozici jsou vyčteny statky příslušící k darované obci Domaslavičky a vyjmenovány svátky, o kterých se za Jana a jeho bratry budou sloužit mše. Dle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti opata a konventu. Za svědka byl jmenován strahovský opat Jan. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.27 Listina L91¹⁰⁶

1393 prosinec 21, s.l., originál, pergamen.

Boreš z Rýzmburka pán na Hrádku (orig. „Burgloyus“)¹⁰⁷ a jeho bratr Boreš ml. vyznávají, že jsou tepelskému opatu Bohušovi a jeho bratru Stupkovi dlužni 24 kop pražských grošů.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, přičemž písařská ruka se shoduje s listinou L89. Iniciala je ozdobně vyvedena. V listině nebyly použity téměř žádné zkratky, pouze slovo *hor(e)n* bylo zkráceno kontrakcí.

Na rubu se nachází několik poznámek. Pravděpodobně nejstarší z nich jsou označení „*Qittanz*“ a „*E*“, která soudě podle inkoustu byla psána stejnou rukou. Datace „*Im Jahr 1393 20. Decemb.*“ a poznámka „*N.3*“ pravděpodobně byly psány ve stejné době. Nejmladší pak je tužkou psaná poznámka „*Prem. 91*“, která odpovídá označení listiny ve fondu Premonstráti Teplá.

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny čtyři pečeti. Dvě znakové pečeti byly zachovány v úplnosti, jedna je utržená a poškozená.

---

¹⁰⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L91, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L91/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

¹⁰⁷ Hrádek, část obce Krajčková v okrese Sokolov

Listina je psána německy. Začíná intitulací obou bratří „*wyr Borsso von Resenburk herre czum Burgloyus und Borsso der Junger meyn bruder...*“ a jejich svědků Půty z Gutštejna a Hereše z Čichalova. Následuje promulgace „*bekennen an dezen offenbrife*“ a poté všeobecná inskripce „*allen den dy desen Briff ansehen horen odir lezen*“. V dispozici se vydavatelé vyznávají z dluhu vůči opatu Bohušovi a jeho bratru Stupkovi a příslibují jej splatit o příštím svátku sv. Jiří. Jestliže tak neučiní, mají věřitelé právo vykonat ležení v domě dlužníkově („*recht inleger*“), dokud nebude dluh splacen. Dle koroborace přivěsili k listině své pečeti všichni páni jmenovaní v rámci intitulace. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.28 Listina L93¹⁰⁸

1395 květen 20, s.l., originál, pergamen

Hereš z Čichalova vyznává, že je opatu Bohušovi a konventu tepelského kláštera dlužen 10 kop grošů.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, iniciála je ozdobně vyvedená. Byla použita suspenze pro krácení přípon „*-si*“ a „*-is*“, příklonky „*que*“ a koncových M a N. Kontrakcí byla krácena písmena M a N a často užívaná slova. Při krácení slova „*s(e)x(a)g(enas)*“ byly využity obě metody zkracování. Byla použita nomina sacra „*xpo*“ (*christo*) a „*xpianos*“ (*christianos*). Objevují se zkracovací znaménka *pre-*, *per-*, *-rum*, *-us* a symbol pro slabiky obsahující R. Ve slově *p(ri)ncipalis* bylo zkracovací znaménko *pre-* použito ve významu *pri-*.

Na plíce se nachází stručný regist „*Hanuss der Ratiborz debet monasterio decem sexagenas g(rossorum)*“¹⁰⁹. Na rubu nalezneme několik poznámek: pravděpodobně nejstarší je poznámka „*schuldtbrieff*“ psána při spodním okraji. Uprostřed se nachází datace „*Anno 1395 Maji*“ a poznámka „*N.4*“. Při horním okraji je umístěna nejmladší, tužkou psaná poznámka „*Prem. 1395 93*“ korespondující s rokem vydání a označením listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině jsou na pergamenových prouzcích přivěšeny tři torzovité pečeti. Dle koroborace se jednalo o pečeti Hereše z Čichalova, Hanuše z Ratiboře a na Kozlově a Jana ze Svinov.

---

¹⁰⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L93, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L93/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

¹⁰⁹ Tato poznámka zaměňuje dlužníka Hereše z Čichalova a Hanuše z Ratiboře, jednoho ze svědků.

Text listiny je psán latinsky. Začíná intitulací „*nos Heress de Tichalowicz debitor principalis...*“, v níž jsou jmenováni jeho dva ručitelé Hanuš z Ratiboře a na Kozlově a Jan ze Svinov. Následuje promulgace „*recognoscimus tenore presencium*“ a poté všeobecná inskripce „*uniuersis*“. V dispozici se vydavatel vyznává z dluhu tepelskému klášteru a přislíbujíc je splatit do příštího svátku svatého Havla. V kominaci je stanoveno, že pokud se tak nestane, bude mít klášter právo tento dluh dále právně vymáhat. Dle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti vydavatele a obou výše zmíněných ručitelů. V dataci není obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.29 Listina L94¹¹⁰

1397 květen 25, Teplá, originál, pergamen

Opat Bohuš a služebník kláštera Bohuslav Tullinger z Mnichova uzavírají dohodu o cínových dolech u Mnichova (orig. „Aynsigl“) ¹¹¹.

Gotické písmo je pečlivě vyvedené, obsahuje jisté kurzivní prvky. Iniciální W a následné I jsou ozdobně vyvedena a zdobné jsou i versálky v prvním řádku. V listině byla submisí krácena koncová D ve spojení „*und*“ a koncová E, M a N v neurčitých členech a adjektivech. Kontrakce byla použita pro krácení písmen E a N. Oba tyto jevy byly značeny titulem psaným vlasovým tahem. Bylo použito zkracovací znaménko pro slabiky obsahující R.

Na rubu jsou vprostřed listu psány tři poznámky. Nejstarší z nich je poznámka „*Bohuslaw tylynkor super codicione*“. Pod ní se nachází stručný regist „*D. Bohussius cedit D. Bohuslao quadam metalia et alias quasdam libertates*“. Nejmladšího data je patrně datace „*1397 die S. Urbani*“ a poznámka „*Lingua germanica*“. Pod těmito poznámkami je psáno označení N. 6. Při horním okraji listu se pak nachází tužkou psané označení „*Prem. 94*“, které odpovídá označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině bylo původně přivěšeno šest pečeti, nicméně dochovaly se pouze pergamenové proužky.

Listina je psána německy. Začíná intitulací obou vydavatelů „*wir Bohuss vonngottes genaden Appte ... czu einem Teil und wir Bohusslaw der Tullinger von Aynsigl ... zu dem andern teil*“. Následuje promulgace „*bechennen offenlich mit disem gegenwartigen briff*“ a

---

¹¹⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L94, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L94/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

¹¹¹ Mnichov, okres Cheb

poté všeobecná inskripce „*allen dye yn ansehent oder horen lesen*“. V dispozici uzavírají oba vydavatelé dohodu, že Bohuslav Tullinger drží veškerá práva k vsi Mnichov a že mu případně každý třetí peníz (orig. „*pfannig*“) vytěženého kovu. Dle koroborace připojili k listině své pečeti opat Bohuš, Bohuslav Tullinger, Bohuslav ze Švamberka, Sezema z Vrtba, město Teplá a Erhart „Neydberger“. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.30 Listina L96¹¹²

1402 duben 6, s.l., originál, pergamen

Chval z Očina vysvědčuje, že prodal tepelskému klášteru roční plat jednu a půl kopy pražských grošů ze své vsi Očín¹¹³.

Na rozdíl od většiny listin v tomto fondu je L96 koncipována na výšku.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, iniciála je ozdobně vyvedená. V textu je použita suspenze ke zkrácení příklonky „*que*“, vztažných zájmen a koncových M. Kontrakcí byla zkrácena často užívaná slova a písmena I (zejména ve spojení „*c(i)o*“), M, N, S (zejména v zájmenu „*ip(s)e*“) a U. V textu byla použita zkracovací znaménka *per-*, *pro-*, *-rum*, *-us* a nadepsaný symbol pro slabiky obsahující R.

Na rubu listiny se nachází tři kancelářské poznámky. Patrně nejstarší, „*litera super duos fris. in villa Oczin emprior.*“, je psána při levém okraji listu. Druhá, „*Contractus de pecunia censuali in villa Oczin vendita 1402*“, se nachází nad pergamenovými proužky k přivěšení pečeti. K hornímu okraji listu byla tužkou připsána nejmladší poznámka „*Prem. 1402 96*“ reflektující rok vydání listiny a její označení v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině jsou na pergamenových proužcích přivěšeny čtyři znakové pečeti, tři okrouhlé a jedna oválná.

Listina je psána latinsky. Začíná intitulací „*ego Chwal de Oczyn...*“, následuje promulgace „*recognosco presentibus*“ a poté inskripce „*corum universis unientibus et futuris*“. V dispozici je stanovena částka platu ze vsi Ovčín, který přechází na klášter, přičemž 44 grošů má být vypláceno o svatém Jiří (24. dubna) a dalších 44 o svatém Havlu. Na to mají dohlédnout Hodek a Jan z Ovčina. Tento převod majetku má být zapsán do desek zemských království českého. V kominaci je řečeno, že nebude-li dávka správně odváděna,

---

¹¹² Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L96, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L96/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

¹¹³ Očín, část obce Horní Kozolupy, okres Tachov

ručitelé Lvít z Týnce, Lhutus z Ošelína a Desideius z Olbramova společně s ručiteli Hodkem a Janem mají dohlédnout na právní vymožení dluhu. Čí pečeti jsou k listině přivěšeny, není v koroboraci specifikováno. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.31 Listina L97¹¹⁴

1410, duben 25, Teplá, originál, pergamen

Bohuslav Hynek řečený Krušina a Janek, bratři ze Švamberka vysvědčují, že jim tepelský opat splatil 800 kop pražských grošů ze sumy 2000 kop, které jim byly od kláštera upsány králem.

Listina byla zahrnuta v edici *AČ VI*, č.9, s. 458-459.

Písmo je gotické s kurzivními prvky, iniciála je ozdobně provedená. V textu je užito minimum zkratek, ale slovo „*gr(ossu)*“ je kráceno suspenzií.

Na plisce se nachází poznámka „*Wyprawenii 800 kop, kterych Bohuslaw Swabersky nechce wicze przy nas hledati*“, která pravděpodobně vznikla krátce po vydání listiny. Na rubu nalezneme tři další poznámky: při pravém okraji stojí „*cunctacii et una. dni. Bohuslai et Hinkonis*“, pod touto poznámkou pak datace a poznámka „*N.9*“, které jsou mladšího data. Při horním okraji pak nalezneme tužkou psanou poznámku „*Prem. 97*“, která indikuje označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině byly původně na pergamenových proužcích přivěšeny tři pečeti, ale dochovala se pouze jedna. Ta je silně poškozená, ale je rozpoznatelné, že se jednalo o pečeť znakovou.

Listina je psána česky. Text začíná intitulací „*Mi Bohusslaw Hinek rzeczeni Crussina Janek vlastnie bratrzie z Swamberka*“, následuje promulgace „*wiznawame tiemto listem*“. Následuje všeobecná inskripce „*wsem obecznie ktoz gei czisti nebo cztucze slisseti budu, ze...*“ a poté dispozice. V ní bratři vysvědčují, že jim bylo vyplaceno 800 kop z dlužených 2000 kop grošů a že tedy nebudou oněch 800 kop dále vymáhat. Dle koroborace byla k listině přivěšena pečeť bratrů ze Švamberka a dále pečeti Půchy ze Skály a Petra ze Švamberka. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

---

¹¹⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L97, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L97/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

3.32 Listina L98¹¹⁵

1409 říjen 20, s.l., kopie XVI. století, papír, dvojlíst

Opat Bohuš a celý konvent tepelského kláštera vyznávají, že za 70 kop pražských grošů prodali Janu Köpleinovi a jeho ženě Markétě roční plat 7 kop pražských grošů na své vsi Chodové Plané (orig. „*Kuttenplan*“)¹¹⁶.

Dle poznámky na straně 4 byl text listiny zanesen do Análů tepelského kláštera.

Papír je ve skladech silně poškozen, přičemž poškození zasáhlo i do textového pole.

Opis je psán novogotickým písmem. Iniciála je ozdobně vyvedena. Suspensí byla krácena koncová D ve spojení „*un(d)*“ a koncová N v neurčitých členech. Kontrakce byla použita pro krácení písmene E a N. Oba tyto jevy jsou značeny titulem.

Určité pasáže v textu jsou podtrženy, k čemuž pravděpodobně došlo s delším odstupem od porřízení opisu. Pasáž „*in die egenante mess mir yren czynss mocht gebremchen / werden angenerd und ob der brieff in stimm artiebeten / punden czu langk zu kurz versammet*“ byla do textu vložena dodatečnou vsuvkou značenou ♀.

Text listiny je psán na prvních dvou stranách dvojlístu. Na straně 2 se pod textem nachází dodatečně zapsaný rok vydání listiny. Na straně 3 je psána výše zmíněná vsuvka. Na straně 4 se nachází několik poznámek, z nichž patrně nejstarší je stručný regist „*antreffend vii s. czinsi bei der tepl*“. Pod ním je psána datace „*20. Octobr. 1402*“ a označení „*N.9*“, které zřejmě souviselo s uložení listiny. Ještě níže se nachází poznámka „*Eingetmagen in den Annalen Tam I*“ poukazující na zanesení obsahu listiny do Tepelských análů. Při okraji se pak nachází tužkou psaná poznámka „*Prem. 98*“ indikující označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

Opis je neověřený.

Listina je psána německy. Začíná intitulací opata Bohuše a celého kláštera „*wir Bohusch von gottes gnaden abt...*“. Následuje promulgace „*bekennen offinbar mit dysem bryff meingblichen*“. V dispozici je řečeno, že klášter prodal Janu Köpleinovi a jeho ženě Markétě roční plat 7 kop pražských grošů z vsi Chodová Planá za 70 kop pražských grošů. Z oněch sedmi kop měla být polovina vyplácena o svatém Jiří¹¹⁷ a polovina o svatém

---

¹¹⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klášter OPraem (1197-1908) L98, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L98/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

¹¹⁶ Chodová Planá, okres Tachov

¹¹⁷ Papír opisu je v tomto místě protržen, patrný je pouze konec slova *gz*

Havlovi. Dle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti opata a tepelského kláštera. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.33 Listina L99¹¹⁸

1410 květen 10, s.l., originál, pergamen

Hynek z Fojcperku na Kramolíně vyznává, že je tepelskému klášteru dlužen 12 kop 40 pražských grošů.

Listina byla zahrnuta v edici *ACĚ VI*, č. 10, s.459-460.

Písmo je gotické s kurzivními prvky. Inicála je ozdobně provedena a stejně tak versální H ve jméně „*Hynek*“. V listině je užito minimum zkratk, ale slova „*p(raz)sskeho*“ a „*p(r)we*“ jsou krácena s nadepsáním symbolu pro slabiky obsahující R.

Na plice se nachází dvě poznámky. Ta starší slouží jako stručný regest a říká „*P. Hynek N. dwadzeti kop a 40 grossu platu powinowat gess*“. Mladší říká „*Henricus ... 20 sexagenas*“. Na rubu je vprostřed listu psán rok vydání listiny a označení „*N.11*“. Při horním okraji se nachází tužkou psaná poznámka „*Prem. 99*“ reflektující označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině jsou na pergamenových proužcích přivěšeny tři znakové pečeti, jedna oválná a dvě okrouhlé.

Text listiny je psán česky. Začíná intitulací „*ja hynek Ffoycpergrowny...*“, v níž jsou jmenováni ručitelé Sezema z Vrtba a Petr z Nekomíře. Následuje promulgace „*wyznawame obecznye tyemto lystem*“ a poté všeobecná inskripce „*przedkazdeym zyweym czlowykiem ze...*“. V dispozici se vydavatel vyznává z dluhu klášteru a příslibuje jej splatit do svátku svatého Havla. V kominaci je řečeno, že pokud tak neučiní z vlastní vůle, mají ho k tomu přimět jeho ručitelé. Dle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti vydavatele a obou jeho ručitelů. V dataci není obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.34 Listina L101¹¹⁹

1410 říjen 30, s.l., originál, pergamen

---

¹¹⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L99, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L99/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

¹¹⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L101, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L101/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Kuník z Křenova na Puclících vyznává, že přijal od tepelského kláštera 30 kop pražských grošů jako splátku z pohledávky 100 kop pražských grošů.

Listina byla zahrnuta v edici *AČ VI*, č.11, s.460.

Písmo je gotické s jistými kurzivními prvky, přičemž písařská ruka se shoduje s listinou L99. Iniciála je ozdobně provedena a zdobné jsou i versálky v prvním řádku. V listině bylo použito minimum zkratk, pouze ve slově „*conue(n)ta*“ bylo kontrakcí zkráceno N.

Na rubové straně se v pravé horní čtvrtině nachází několik poznámek. Pravděpodobně nejstarší je špatně čitelná poznámka „*Olus Georgius ..hlt / 100 Rhad*“. Pod ní je zapsána datace „*Letha 1410 Novemb.*“ a označení „*N.12*“. Nejmladšího data pak je tužkou psaná poznámka „*Prem. 101*“, která reflektuje označení listiny v rámci fondu Premonstráti Teplá.

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny tři pečeti, ale dochovala se pouze jedna torzovitá a jeden pergamenový proužek.

Text listiny je psán česky. Začíná intitulací „*ja Cunik z Czenow...*“, následuje promulgace „*wyznawam tyemto lystom*“ a poté všeobecná inskripce „*przedkazdym czlowiekiem, ktoz gey uzrzye, anebo cztucze slissety bude*“. V dispozici vydavatel vyznává, že přijal od opata Bohuše a konventu tepelského kláštera 30 kop grošů, a slibuje, že tuto částku nebude dále vymáhat. Dle koroborace byly k listině přivěšeny pečeti vydavatele, Jana z Pernartic a Benedy z Volfštejna. Datace neobsahuje místo vydání, datum bylo zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.35 Listina L103¹²⁰

1412 únor 28, Teplá, originál, pergamen

Bohuslav Hynek řečený Krušina a Janek, bratři ze Švamberka vyznávají, že jim tepelský klášter splatil dalších 200 kop pražských grošů ze sumy 2000 kop grošů, které jim byly na klášteře upsány králem.

Listina vyšla v edici *AČ VI*, č.15, s. 464.

Písmo je gotické s kurzivními prvky. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nikterak zdobná. Znatelně větší je i versální J v prvním řádku. V textu se prakticky

---

¹²⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L103, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L103/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

neobjevují zkratky, pouze ve slově „*sum(m)ye*“ bylo užito krácení kontrakcí značené titulem.

Na rubu se při pravém okraji nachází několik poznámek. Pravděpodobně nejstarší je latinsky psaný krátký regist „*quitancia domini Bohuslai super bona*“. Druhý nejstarší pravděpodobně je druhý, německy psaný regist „*Bohuslav von Schwamberg quittirt über 200 Schad groshen*“. Pod ním se nachází označení „*N.2*“, které patrně souviselo s uložením listiny. Nejmladšího data je patrně datace „*Leta 1412 Dominica Reminiscere*“. Ve středu listu je psána číslice 13.

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny čtyři pečeti, ale dochovala se pouze jedna znaková.

Listina je psána česky. Začíná intitulací obou bratří „*my Bohuslaw Hynek...*“. Následuje promulgace „*wyznawame tyemto lystem*“ a poté všeobecná inskripce „*wssem obecznye ktoz gey czysty nebo cztucze slyssety budu*“. V dispozici vydavatel potvrzuje, že přijal 200 kop pražských grošů coby splátku z upsaných 2000 kop grošů, a zavazuje se, že splacenou částku nebude nadále vymáhat. Dle koroborace byly k listině připojeny pečeti obou bratří, Jana Hanovce ze Švamberka a Humprechta z Kočova. Datace obsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.36 Listina L105¹²¹

1412 prosinec 8, Teplá, originál, pergamen

Bohuslav Hynek řečený Krušina a Janek, bratři ze Švamberka, vyznávají, že přijali od tepelského kláštera splátku 200 kop pražských grošů královské berně coby splátku z 2000 kop grošů, které jim byly králem upsány na klášteře.

Listina vyšla v edici *AC VI*, č. 16, s. 465.

Písmo je gotické s jistými kurzivními prvky, přičemž písarská ruka se shoduje s listinou L103. Iniciála je znatelně větší než zbytek textu, ale nikterak zdobná. V textu listiny nebyly použity žádné zkratky.

Na rubu je při levém okraji psáno několik poznámek. Pravděpodobně nejstarší z nich, stručný regist „*quitancia Bohuslai super bona*“, byla zřejmě napsána krátce po vydání listiny. Druhý nejstarší je patrně novogotickým písmem psaný regist „*Bohuslaw Heinrich von Schwamberg quittirt Sabn Stiste über 200 Schak grose Groschen*“. Nejmladší pak bude

---

¹²¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L105, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L105/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

datace „*Leta 1412 Decemb*“. Mimo to je po blíž těchto poznámek psána číslice 3 a vprostřed listu číslo 19, která zřejmě vznikla v souvislosti s uložením listiny.

V době vydání bylo na listině připraveno sedm míst pro přivěšení pečeti, ale dle koroborace jich bylo připojeno pouze šest. Dochovalo se pět znakových pečeti, z toho čtyři stále přivěšené a jedna utržená.

Listina je psána česky. Začíná intitulací obou bratří „*my Bohuslaw Hynek rzeczeny Krussyna, Janek vlastny...*“. Následuje promulgace „*wyznawame tyemto lystem wssem*“ a poté všeobecná inskripce „*wssem obecznye ktoz gey czisti nebo cztucze slyssety budu*“. V dispozici vydavatelé potvrzují, že přijali splátku 200 kop pražských grošů, a příslibují, že oněch 200 kop nebudou nadále vymáhat, přičemž z celkové částky stále zbývá splatit 800 kop. Dle koroborace připojili k listině své pečeti oba vydavatelé, Jan řečený Hanovec ze Švamberka, Aleš Kolovrat z Bezdruzic, Petr z Šenwaldu a Půta z Blahoust. V dataci je obsaženo místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

3.37 Listina L106¹²²

1413 květen 20, s.l., originál, pergamen

Jan ml. Hanovec ze Švamberka vyznává, že je tepelskému rychtáři Mikuláši Fronelovi a jeho ženě Barboře dlužen 20 kop pražských grošů.

Písmo je gotické s jistými kurzivními prvky. Iniciála je ozdobně vyvedena. V textu se vyskytuje minimum zkratk, ale suspenze byla použita pro zkrácení několika koncových M a N (zejména na konci řádku). Kontrakce byla na několika místech použita ke zkrácení písmen M a N. Slovo „*uns(ere)n*“ bylo na několika místech psáno za použití symbolu pro slabiky obsahující R. Pomocí téhož symbolu bylo zkráceno slovo „*prag(er)*“.

Na plíce se nachází česky psaný regest „*Mikulass Fronel saused Tepl. miel dluh za Yana Hanowczem 20 kop g.*“, který pravděpodobně vznikl krátce po vydání listiny. Na rubu je psán druhý regest „*Obligatio super 20 sexagen. cuidam civi Teplensi data Anno 1413*“. Pod ním se nachází označení 5, které pravděpodobně vzniklo v souvislosti s uložením listiny.

K listině byly původně na pergamenových prouzcích přivěšeny tři pečeti. Zachovaly se dvě znakové pečeti, byť poškozené, a torzo třetí.

---

¹²² Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L106, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L106/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Listina je psána německy. Začíná intitulací vydavatele „*ich Jan der lung Hanowecz von Swamberk Selbschuld*“ a jeho svědků, měšťanů Hynka z Chříňova a Petra řečeného Labuť z Milíkova. Následuje promulgace „*bekennen offenlich mit disem offeim briffe*“ a poté všeobecná inskripce „*allen, dy yn sehen oder horen lesen*“. V dispozici se vydavatel vyznává z dluhu 20 kop pražských grošů vůči tepelskému rychtáři Mikuláši Fronelovi a jeho ženě Barboře a slibuje tento dluh splatit do příštího svátku sv. Havla. Pokud tak neučiní ani 14 dní po tomto datu, má věřitel podle kominace právo tyto peníze vymáhat u soudu („*mit gerichtes hulfe*“). Dle koroborace připojili k této listině své pečeti vydavatel a oba svědci. Datace neobsahuje místo vydání, datum je zapsáno pomocí křesťanských svátků.

4 Shrnutí poznatků

Všechny zkoumané listiny byly psány na šířku a vyvedeny na pergamen železagalovým inkoustem. Písmo je gotické. Od 40. let 13. století sledujeme průnik kurzivních prvků. Zdobení textu se soustředí převážně na iniciálu, případně na první řádek. Zdobnost iniciály se pohybuje od pouhého zvětšení oproti zbytku textu přes protažení při okraji textového pole po detailní zdobení (např. v listině L64). Tyto rozdíly jsou dány především rozdílností písma rukou a mírou slavnosti listin.

Ve valné většině listin je užívána suspenze i kontrakce, přičemž oba tyto jevy jsou značeny titulem. Kontrakce byla použita především pro často užívaná slova typu „*noster*“, „*fratres*“, „*dominus*“ nebo „*plebanus*“. Suspenzí byla nejčastěji krácena koncová M a N, koncovka „*-is*“/“*-sis*“, příklonka „*que*“, spojka „*quod*“ a jednotky „*sexagenas*“ a „*grossorum Pragensium*“. Nejčastěji užívané zkracovací symboly jsou *con-*, *pre-*, *pro-*, *per-*, *-rum*, *-us* a nadepsaný symbol pro slabiky obsahující R. V několika případech bylo použito nomen sacrum „*xpc*“.

Převládajícím jazykem je latina. Od roku 1351 se vyskytuje němčina a v přijímeckých listinách od roku 1410 čeština.

Dodatečné poznámky se zpravidla nachází na rubu, výjimečně na plice. První vlna poznámek na latinskojazyčných listinách byla zapsána krátce po vydání listiny, patrně v souvislosti s jejím uložením. Tyto poznámky bývají psány při pravém či levém okraji listu a velmi stručně se vyjadřují k obsahu listiny – ve své nejstručnější podobě jsou zahájeny slovem „*super*“, načež je řečeno, jaké usedlosti se týkají (např. „*super villam Bonienow*“ – Listina L80). Druhá vlna poznámek je zapsána humanistickým písmem, obvykle veprostřed listu. Tyto poznámky jsou zpravidla psány latinsky. Plní funkci registů a obsahují v sobě

jméno vydavatele, stručný obsah právního sdělení listiny a dataci (buď úplnou (často průběžným počítáním dnů v měsíci), nebo pouze rok vydání). Mimo to se na rubu vyskytují další označení (obvykle číselná, ale i jiná), ale jejich výskyt je nepravidelný. Počínaje listinou L84 (vyd. 5. července 1364) a konče listinou L101 (vyd. 30. října 1410) je na rubu pravidelně tužkou psáno označení „*Prem.*“ a číslo listiny. Tato poznámka se zpravidla nachází vpravo při horním okraji listu a vznikla patrně v souvislosti se zařazením listiny do fondu Premonstráti Teplá.

Pečeti byly pravidelně přivěšeny na pergamenových prouzcích.

Většina listin následuje strukturu intitulace, promulgate, všeobecná inskripce, narace, dispozice (příp. se sankcí), koroborace a datace.

Po celé 14. století se sporadicky objevuje invokace „*In nomine domini amen*“. Konkrétně se jedná o listiny L47, L60, L85 a L89.

Do roku 1330 se promulgate (někdy spojená se všeobecnou inskripcí) pravidelně nachází před intitulací. Výjimkou je příjemecká listina L46. V tomto prvním období se v promulgaci objevují fráze „*Nouerint uniuersi presentes literas in perpetuum*“, „*Notum facimus*“, „*Recognosco*“ a „*quem nisi esset attestatio litterarum...*“. Tato struktura se opět objevuje v listinách L51 z roku 1340, L60 z roku 1342 (obě využívají formulí „*notum sit*“) a L84 z roku 1364.

V intitulaci bylo často využíváno uvedení „*nos*“ (resp. „*wir*“ nebo „*my*“), a to i pokud se jednalo pouze o jednoho vydavatele (např. pouze opata). Uvedení *ego* (resp. „*ich*“ nebo „*ja*“) bylo použito především v příjemeckých listinách. V případě, že byla listina vydána jménem opata a konventu tepelského kláštera, je v intitulaci často obsaženo vyjmenování předních představitelů kláštera, konkrétně opat, převor, podpřevor, sklep mistr, komorník a sakristián. Za tímto výčtem pak může následovat formule „*totusque conventus monasterii*“. V listinách z roku 1346 byla intitulace opata pravidelně formulována pomocí přívlastku „*divina misacione abbas*“. Tentýž přívlastek se objevuje v listinách L85 (1368) a L89 (1391). Za zmínku stojí listina L76, kde je tento přívlastek nahrazen „*dei gratia abbas*“.

Ve většině zkoumaných listin je nejprve psána promulgate a teprve poté inskripce. Pouze v listinách L46 (1329), L82 (1358), L85 (1368) a L89 (1391) je tomu naopak. V listinách L47 (1330), L79 (1359) a L98 (1409) chybí inskripce zcela.

Ve své nejjednodušší podobě je promulgate vyjádřena „*recognosco*“/“*recognoscimus*“ (v listině L46 z roku 1329) nebo „*notum facio*“/“*facimus*“ (v listinách L37 (1316) a L76 (1354)). V případě listin L77 (1354), L79 (1359), L80 (1360)

a L81 (1360) jsou použita obě slovesa. Tato formule je v případě listin L62 (1346), L65 (1346), L77 (1354), L80 (1360), L86 (1379) a L93 (1395) rozvedena slovním spojením „*tenore presentium*“. Za zmínku stojí formule „*deducimus noticiam et fatemur in his scriptis*“ použitá v listinách L82 (1358) a L85 (1368). V jazykově českých a německých listinách jsou tyto formule takřka doslovně přeloženy (čes. „*wiznawame tiemto listem*“, něm. „*bekennen und vorgehen offenlich mit diesm Brif*“).

Inskripce je vždy všeobecná. V její nejjednodušší podobě, která byla použita v listinách L46 (1329), L62 (1346), L64 (1346), L65 (1346), L80 (1360) a L93 (1395), se jedná pouze o slovo „*universis*“. Ve většině případů je rozvedena do variace formule „*lectoribus inspectoribus et auditoribus universis*“. V jazykově českých a německých listinách je tato formule takřka doslovně přeložena (čes. „*wsem obecznie ktoz gei czisti nebo cztucze slisseti budu*“, něm. „*allen dy yn sehen oder horen lesen*“).

Narace, dispozice a případná sankce jsou velmi individuální a není tedy možné vytvářet ohledně těchto formulí plošné závěry.

Koroborace je pravidelně přítomna. V jazykově latinských listinách může být zahájena „*in cuius rei testimonium presentes literas conscribi*“ nebo „*ad horum omnium permanentiam firmiorem presens scriptum*“. Poté následuje specifikace pečeti, buď pouhým „*nostrum*“/„*nostra*“, nebo v případě přijemeckých listin opětovným vyjmenováním vydavatelů či svědků. Zakončena je přísudkem vyjadřujícím připevnění pečeti, který může být vyjádřen buď objektivně - „*est appensum*“, „*gsu przywyesseny*“ a „*gehangin sint*“ -, nebo subjektivně - „*appensione fecimus communiri*“, „*prziwiessugem*“ a „*haben angehangen*“.

Listiny jsou zakončeny datací. Ta je ve sledovaném období uvedena „*datum*“, případně „*datum et actum*“. V jazykově českých listinách je to „*dan a psan tento list*“ nebo „*genz gest dan*“, v německých pak „*der gegeben ist*“, „*der brieff ist gegeben*“ nebo „*der Briff ist geschriben*“. Ve většině zkoumaných listin není uvedeno místo vydání. Pokud uvedeno je, je vyjádřeno „*in Tepla*“, „*in Monasterio Theplensi*“, „*w Teple*“ nebo „*czu der Topel*“. Letopočet je latinsky vždy uveden „*anno Domini*“, v češtině se objevuje „*leta ot narozenye syna bozyeho*“ a v němčině „*nach der gepurt Ihesu cristi*“ a „*nach Christi geburt*“. Letopočet je vždy rozepsán slovně (výjimkou je zkrácení *m(ilesimo)* v listině L35, použití římských číslic v listině L58 a zapsání desítek a jednotek římskými číslicemi v listině L94). V listině L35 je vedle letopočtu zapsána indikce. Do poloviny 14. století převládá

datování pomocí římského kalendáře, poté je datum zapisováno výhradně pomocí křesťanských svátků.

5 Závěr

Cílem této práce bylo jednotlivě analyzovat listiny tepelského kláštera a pokusit se podat ucelený pohled na produkci této kanceláře. Podat všeobecný závěr se však zadařilo pouze z části.

Vnější znaky listin se po sledované období prakticky nemění. Dochází pouze k drobným odchylkám v písmu a zdobnosti iniciál, které jsou dány jak rozdílností písařských rukou, tak různou slavnostností listin. Způsob připojení pečeti a výskyt poznámek jsou rovněž velmi pravidelné.

Výskyt obvyklých částí listiny a jejich pořadí byly rovněž poměrně pravidelné. Zásadní odchylky nalezneme pouze v listinách z první třetiny 14. století, kdy se promulgace pravidelně nacházela před intitulací.

V budoucím výzkumu by se podobné srovnání mohlo rozšířit na klášter v Chotěšově, sesterskou instituci tepelské kanonie, případně na jiné premonstrátské kláštery, jejichž listiny se dochovaly v dobrém stavu. Další možností by byla postupovat chronologicky a věnovat se tepelským listinám (či dalším úředním pramenům) z pozdějších období.

6 Seznam pramenů a literatury:

Archivní prameny

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L35, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L35/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L35/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L37, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L37/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L37/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L46, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L46/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L46/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L47, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L47/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L47/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L49, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L49/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L49/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L51, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L51/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L51/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L58, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L58/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L58/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L60, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L60/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L60/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L61, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L61/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L61/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L62, in: Monasterium.net, URL [/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L62/charter](https://monasterium.net/mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L62/charter), accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L64, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L64/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L65, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L65/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L69, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L69/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L74, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L74/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L75, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L75/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L76, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L76/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L77, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L77/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L79, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L79/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L80, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L80/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L81, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L81/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L82, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L82/charter>, accessed at 2024-04-21+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L84, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L84/charter>, accessed at 2024-04-22+02

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L85, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L85/charter>, accessed at 2024-04-22+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L86, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L86/charter>, accessed at 2024-04-22+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L87, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L87/charter>, accessed at 2024-04-23+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L89, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L89/charter>, accessed at 2024-04-23+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L91, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L91/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L93, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L93/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L94, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L94/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L96, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L96/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L97, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L97/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L98, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L98/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L99, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L99/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L101, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L101/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L103, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L103/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L105, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L105/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Státní oblastní archiv v Plzni, Teplá, klaster OPraem (1197-1908) L106, in: Monasterium.net, URL </mom/CZ-SOAP/TeplaOPraem/L106/charter>, accessed at 2024-04-24+02:00

Literatura

HLINOMAZ Milan: *Kláster premonstrátů Teplá. Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003

TYL Heřman Josef: *Kláster Teplá u Mariánských Lázní*, Plzeň 1947

Vydané prameny

Archiv český, čili Staré písemné památky české i moravské: z archiwův domácích i cizích VI, edd. PALACKÝ František, Praha 1872

Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae II-VII, edd. EMLER Josef, MENDEL Bedřich, LINHARTOVÁ Milena, Praha 1882 - 1958

Soupis rukopisů knihovny kláštera Premonstrátů Teplá I, edd. HOFFMANN František, Praha 1999

Slovníky a pomůcky

BOKOVÁ Hildegard, SPÁČILOVÁ Libuše: *Stručný raně novohornoněmecký glosář*, Olomouc 2003

FRIEDRICH Gustav: *Rukověť křesťanské chronologie*, Praha 1997

HOFMANN Gustav: *Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy*, Plzeň 1984

KÁBRT Jan, KUCHARSKÝ Pavel, SCHMANS Rudolf, VRÁNEK Čestmír, WITTICHOVÁ Drahomíra, ZELINKA Josef: *Latinsko/český slovník*, Praha 2016

PRAŽÁK Josef M., NOVOTNÝ František, SEDLÁČEK Josef: *Latinsko-český slovník*, Praha 1948

Webové stránky

<https://klastertepla.cz/klaster/prehled-tepelskych-opatu.html> [cit. 8.5.2024]

<https://klastertepla.cz/klaster/historie-klastera.html?showall=1> [cit. 8.5.2024]

7 Seznam zkratk:

čes.	česky
mj.	mimo jiné
např.	například
něm.	německy
orig.	v originále
resp.	respektive
s.l.	sine loco; bez udání místa
sv.	svatý/á
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
zejm.	zejména